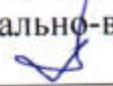

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ Д. Є. ЗАДОРА»
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Циклова комісія «Теорія музики»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчально-виховної роботи
 Гірник М.Ю.

27 серпня 2025
Дата

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УКРАЇНСЬКА МУЗИКА

галузь знань	02 Культура і мистецтво
спеціальність	025 Музичне мистецтво
освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво

Розробник: Мадяр-Новак Віра Василівна, викладачка-методистка, кандидатка мистецтвознавства, заслужена діячка мистецтв України

Програму навчальної дисципліни «Українська музика» обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії «Теорія музики», протокол № 1 від 27 серпня 2025 року

Голова циклової комісії

Підпис

Стинич Н.І.
п/б

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Кількість кредитів – 8	Курс:
	3
	Семестр
	5–8
Загальна кількість годин – 240	Індивідуальні заняття –144 год.
	Самостійна робота: - 96 год. (підготовка та проходження екзамену - 30 год., курсова робота – 30 год., самостійне вивчення матеріалу - 36 год.)
	Форми підсумкового контролю:
	VI семестр Екзамен
	VI семестр Курсова робота
	VIII семестр Атестація

Статус дисципліни: обов'язкова

Мова навчання: українська

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Українська музика» – спеціалізований курс для здобувачів передвищої фахової освіти профілізації «Теорія музики». Він покликаний поглибити знання про вітчизняну музичну культуру та закласти необхідний базис для викладання української музики в курсі «Музична література» початкових мистецьких навчальних закладах музичного спрямування.

Мета навчальної дисципліни – розширити спектр знань про професійне українське музичне мистецтво, сприяти виявленню його національної своєрідності, формувати бачення вітчизняної музики в контексті провідних європейських і світових тенденцій, виховувати національно-свідомих музичних педагогів із високими громадянськими, моральними та музично-художніми позиціями.

Завдання навчальної дисципліни – доповнити навчальну дисципліну «Українська музична література» вивченням програмових творів мистецьких шкіл, розглянути музичну творчість ширшого кола видатних українських композиторів (від минулих часів до сучасності) із врахуванням особливостей певних епох, історичних умов розвитку та стильових проявів українського музичного мистецтва й тим самим підготувати здобувачів освіти профілізації «Теорія музики» до педагогічної діяльності в закладах початкової мистецької освіти.

Навчальна програма «Українська музика» спирається на новітні музикознавчі дослідження, значно розширює уявлення про старовинну та сучасну вітчизняну професійну музичну культуру, враховує вимоги та виклики сучасності.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ (Міждисциплінарні зв'язки)

«Українська музика» передбачає залучення набутих знань із навчальних дисциплін мистецького спрямування: теорії музики, гармонії, сольфеджіо світової музичної літератури, української музичної літератури, музичного фольклору, інструментознавства, фортепіано; а також – окремих загальноосвітніх, гуманітарних та соціально-економічних дисциплін: культурології, філософії та історії України.

Під час вивчення курсу, здобувачі передвищої фахової освіти спираються на сформовані протягом попереднього навчання навички слухання музики, читання музичного тексту з нот, аналізу засобів музичної виразності творів найрізноманітніших жанрів (симфонічного, хорового, музично-театрального, камерно-вокального та камерно-інструментального), а також застосовують досвід вивчення біографій, оглядових тем тощо.

ПЕРЕЛІК ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ (ЗК) І СПЕЦІАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ (СК) ВИПУСКНИКА

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності:

- ЗК 3** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 6** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 7** Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК 8** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності:

- СК 1** Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.
- СК 4** Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- СК 5** Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/ організаційно-творчій діяльності.
- СК 8** Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК 9** Здатність застосовувати інтегровані знання з інших видів мистецтва в професійній діяльності.
- СК 10** Здатність використовувати технологічні ресурси, новітні цифрові звукові технології в професійній діяльності
- СК 11** Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість
- СК 13** Здатність презентувати результати своєї творчої/педагогічної/ організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.
- СК 14** Здатність до професійної самореалізації

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення наступних результатів:

- РН 5** Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних і творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку

РН 20 Зберігати та примножувати культурно-мистецьку спадщину регіону.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач передвищої фахової освіти повинен **знати**:

- базові поняття: етапи розвитку, епохи й художньо-стилістичні напрямки українського музичного мистецтва;
- жанрову палітру вітчизняної професійної музики,
- провідних українських композиторів в контексті епохи, їх основні музичні твори;
- специфіку вивчених музичних творів, їх приналежність до певного художньо-стильового напрямку;
- творчі біографії вітчизняних композиторів;
- регіональні композиторські школи України в контексті багатогранності та різноманітності української музичної культури;
- композиторські твори регіональних митців (в т. ч. й закарпатських).

Здобувач освіти повинен **вміти**:

- відрізнити стилістику української музики від іншонаціональної
- визначати на слух стилістику українського середньовіччя, бароко; вітчизняного класицизму, романтизму, імпресіонізму, експресіонізму, неофольклоризму, неокласицизму, неоромантизму
- визначати на слух музичні жанри та вивчені музичні твори українських композиторів, музичні жанри охарактеризувати вивчені фольклорні жанри;
- проілюструвати провідні музичні теми вивчених творів українських композиторів;
- охарактеризувати засоби музичної виразовості в музичних творах,
- визначати музичну форму;
- розкрити основні віхи творчої біографії українських композиторів;
- дати загальну характеристику творчості композитора та музичного твору;
- самостійно орієнтуватися у музичному житті України.

У результаті вивчення предмету здобувач освіти **називає**:

- первісні музичні інструменти на території України;
- ознаки первісної музики;
- ознаки музики східних слов'ян;
- три гілки розвитку музичного мистецтва в Київській Русі;
- музичні жанри середньовіччя на території України
- хронологічні межі поширення традицій знаменного розспіву;
- етапи формування багатоголосся;
- хронологічні межі Середньовіччя, Відродження, Бароко, Просвітництва та Романтизму в Україні;
- музичні жанри українського Бароко;
- ознаки канту;
- відомості про авторів кантів – Данила Туптала та Феофана Прокоповича;
- роль музики в шкільній драмі;
- інструментарій музичних цехів;
- ознаки партесного концерту;
- різновиди партесного концерту;
- біографічні відомості про Миколу Дилецького;
- три художньо-стилістичні напрямки Просвітництва в Україні;
- дві лінії розвитку симфонії в добу Просвітництва;
- представників українського музичного Просвітництва;
- ранні українські симфонії – симфонію До мажор М. Березовського, «Українську симфонію» Е. Ванжури, Симфонію невідомого автора поч. ХІХ ст.;
- ранні сонати: сонату для скрипки з чембало До мажор М. Березовського, сонату С-dur Д. Бортнянського;
- перші зразки оперного жанру: «Демофонт» М. Березовського, «Алкід», «Свято сеньйора» Д. Бортнянського;
- авторів перших українських пісень-романсів;
- перші зразки українських пісень-романсів: «Їхав козак за Дунай» С. Климовського, «Всякому городу нарв і права», «Стоїть явор над горою» Г. Сковороди;
- біографічні відомості про М. Березовського; Д. Бортнянського, Е. Ванжуру, Г. Сковороду, А. Веделя;
- різновиди хорового концерту нового стилю;
- етапи розвитку хорового концерту, представники;
- хоровий концерт М. Березовського «Не отвержи мене»;
- хорові концерти Д. Бортнянського – №15 («Прийдіте, воспоім»), №32 («Скажи ми, Господи, кончину мою»), Двохорний концерт «Тебе, Бога, хвалимо»;
- хоровий концерт А. Веделя №3 («Доколе, Господи»);
- ознаки романтизму;
- провідні теми романтизму;
- засновника перемишльської композиторської школи;
- провідні жанри творчості представників і послідовників перемишльської композиторської школи;

- автора музики українського державного гімну;
- творчість М. Вербицького («Ще не вмерла України», хорова поема «Заповіт», фрагменти Літургії св. І. Златоустого);
- творчість І. Лаврівського (хор «Осінь»), А. Вахнянина (фрагменти з опери «Купала»), І. Воробкевича (хор «Огні горять»); В. Матюка (солоспів «Веснівка»);
- біографічні відомості про М. Вербицького, І. Лаврівського, В. Матюка. А. Вахнянина, І. Воробкевича;
- засновника української національної опери;
- засновника української національної опери на Західній Україні;
- автора першої української опери на шевченковий текст;
- оперу «Катерина» М. Аркаса;
- композитора, що співпрацював з українським «театром корифеїв»;
- одного із авторів української романтичної симфонії;
- сучасників і послідовників М. Лисенка;
- засновника української національної композиторської школи;
- біографічні відомості про М. Лисенка;
- провідні жанри творчості М. Лисенка та його композиторський спадок;
- сфери діяльності М. Лисенка;
- опери «Тарас Бульба» та «Наталка-Полтавка» М. Лисенка;
- історію написання циклу «Музика до “Кобзаря”» М. Лисенком;
- внутрішню структуру цього циклу;
- кантату М. Лисенка «Радуйся, ниво неполитая»;
- романси М. Лисенка: «Садок вишневий коло хати», «Ой одна»; «Безмежнеє поле», «Коли розлучаються двоє»;
- фортепіанний твір М. Лисенка, в якому вперше в українській музиці втілюється образ кобзаря;
- обробки М. Лисенка;
- підхід М. Лисенка до жанру обробки;
- представників «лисенківської школи»;
- плюралізм мистецьких течій початку ХХ століття;
- течії передмодерну: постромантизму і сецесії;
- специфіку постромантизму в Україні;
- представників постромантизму в українській музиці;
- біографічні відомості про С. Людкевича, В. Барвінського, С. Борткевича, Н. Нижанківського;
- кантату-поему «Заповіт» та симфонію-кантату «Кавказ» С. Людкевича;
- цикл «10 прелюдій» С. Борткевича, «Вальс», «Не співай по весні», «Снишся мені», «Чому я пробудивсь». Н. Нижанківського;
- ознаки сецесії;
- творчість В. Барвінського («П'ять прелюдій» (ор.1) для фортепіано, «Українська сюїта»);
- прояви фольклоризму в творчості М. Леонтовича (хорові обробки, оригінальні хори. Опера «На русалчин Великдень»);

- фольклоризм у творчості О. Кошиця (хорові обробки) К. Стеценка («Чуєш, брате мій») та Ф. Колесси («Лемківське весілля», фп «Коломийка №1»);
- біографічні відомості про М. Леонтовича, К. Стеценка, О. Кошиця, Ф. Колесси;
- прояви неовізантизму;
- про підйом української духовної музики в творчості М. Леонтовича, К. Стеценка, Я Яциневича;
- фрагменти Літургій М. Леонтовича, К. Стеценка, Я. Яциневича;
- ознаки символізму;
- прояви символізму у творчості братів Федора та Якова Якименка (Степового), Миколи Леонтовича;
- визначальні риси імпресіонізму, експресіонізму,
- зразки імпресіоністичного звукопису в українській музиці (В. Барвінський, К. Стеценко, пізній М. Леонтович);
- роль С. Людкевича та В. Барвінського у розвитку професійного українського музичного мистецтва на Західній Україні;
- жанри творчості композиторів українського «розстріляного відродження»: М. Леонтовича, К. Стеценка, Я. Степового;
- засновників української національної симфонії (ліричного та драматичного типу)
- своєрідність симфонії №2 Л. Ревуцького;
- прояви експресіонізму у творчості С. Туркевич;
- прояви експресіонізму у творчості Б. Лятошинського;
- прояви неокласицизму у творчості В. Косенка;
- новаторські жанри у творчості В. Косенка;
- біографічні відомості про Л. Ревуцького, С. Туркевич, Б. Лятошинського, В. Косенка;
- ознаки урбанізму, конструктивізму та конкретної музики; їх прояви в творчості К. Данькевича, Ю. Мейтуса, О. Мосолова та В. Задерацького;
- про зародження джазу в Україні: Л. Утьосов (Одеса), Ю. Мейтус (Харків), Д. Даубер (Чернівці), А. Кос-Анатольського, Б. Весоловського, Я. Барнича (Львів);
- мистецькі напрямки та композиторська техніка другої полов. ХХ ст.;
- ознаки неофольклоризму, неоромантизму та постмодернізму;
- українських композиторів-корифеїв з плеяди шестидесятників;
- представників групи «Київський авангард»;
- твори Л. Грабовського та В. Годзяцького;
- три етапи в творчості В. Сильвестрова;
- прояви «нової фольклорної хвилі» (неофольклоризму), неокласицизму та неоромантизму у творчості М. Скорика;
- тенденції «нової фольклорної хвилі» у «Гуцульському триптиху» та «Карпатському концерті» М. Скорика;
- тенденції неокласицизму у фортепіанній Партиті №5 М. Скорика;
- тенденції неоромантизму у Віолончельному концерті М. Скорика;

- фрагменти опери «Мойсей» М Скорика;
- сучасні напрямки в хоровій спадщині Лесі Дичко;
- прояви неофольклоризму в кантатах «Червона калина» та «Чотири пори року»;
- дитячі кантати Л. Дичко;
- біографічні відомості про М. Скорика, В. Сильвестрова. Л. Дичко, Є. Станковича;
- особливості симфонізму Є. Станковича;
- фрагменти хорової та оперної творчості Є. Станковича;
- тенденції українського музичного мистецтва періоду Незалежної України;
- сутність постмодернізму;
- представників різних регіональних шкіл;
- творчість композиторів «київської школи»: І. Щербакова, Г. Гарилець, А. Загайкевич; О. Киви; В. Зубицького, З. Алмашія та біографічні відомості про них;
- творчість композиторів «харківської школи»: В.Бібіка, О. Щетинського, С. Пілютікова та біографічні відомості про них;
- творчість композиторів «львівської школи»: В. Камінського, О. Козаренка, Ю. Ланюка, Б. Фроляк та біографічні відомості про них;
- творчість композиторів «одеської школи»: К. Цепколенко;
- творчість композиторів Донбасу: О. Рудянського, О. Скрипника, В. Івко, М.Шуха, Є.Петриченка;
- творчість кримсько-татарських композиторів: А. Караманова, М. Халітової;
- творчість закарпатських композиторів: Д.Задора, І.Мартона, В.Теличка, В.Гайдука, В.Волонтира, В.Янца;
- найвідоміші твори закарпатських композиторів;
- творчість композиторів української діаспори: М.Фоменка, М.Гайворонського, В.Безкоровайного, Ю.Фіала, І.Соневецького, М.Кузана, А.Гнатишина;
- українські музичні фестивалі сучасної музики кінця ХХ – початку ХХІ ст.

дає визначення:

- знаменного розспіву;
- канту;
- партесного концерту;
- шкільної драми;
- музичних цехів;
- вертепу;
- хорового концерту нового стилю;
- кантати;
- симфонії;
- опери-серія;
- опери-буффа;

- ліро-комічної опери;
- історичної народної музичної драми;
- лібретто;
- увертюри;
- каватини;

пояснює:

- хто такі скоморохи;
- особливості нотації знаменного розспіву;
- що таке київська квадратна п'ятилінійна нотація;
- що таке строчковий спів;
- що таке музичні цехи;
- чому партесний концерт вважався вершиною українського Бароко;
- чому саме М. Лисенко вважається фундатором української національної композиторської школи;
- зміст вірша Т. Шевченка, взятого за основу кантати М. Лисенка «Радуйся, ниво неполитая»;
- що допомогло Б. Лятошинському заснувати сучасну українську композиторську школу;
- особливості розвитку української музики у ХХ – поч. ХХІ ст.

наводить приклади:

- кантів;
- ранніх українських симфоній доби Просвітництва;
- перших зразків оперного жанру у творчості М. Березовського та Д. Бортнянського;
- творів М. Вербицького, І. Лаврівського, А. Вахнянина, В. Матюка, І. Воробкевича;
- перших українських національних опер;
- оперних різновидів у творчості М. Лисенка;
- різновидів жанру романсу у творчості М. Лисенка;
- музичних жанрів у циклі «Музика до “Кобзаря”» М. Лисенка
- хорових обробок українських народних пісень М. Леонтовича;
- музичних творів постромантизму;
- музичних творів сецесії;
- музичних творів символізму;
- музичних творів урбанізму та конструктивізму;
- музичних творів неовізантизму початку ХХ ст.
- музичних творів імпресіонізму;
- музичних творів експресіонізму;
- музичних творів фольклоризму поч. ХХ ст.;
- музичних творів неокласицизму;
- музичних зразків авангардизму другої половини ХХ ст.;
- метафізичних музичних творів В. Сильвестрова;
- музичних творів Л. Грабовського;
- музичних творів М. Скорика;
- музичних творів Є. Станковича;

- музичних творів Л. Дичко;
- музичних творів неовізантизму початку ХХІ ст.
- музичних творів представників київської композиторської школи;
- музичних творів представників харківської композиторської школи;
- музичних творів представників львівської композиторської школи;
- музичних творів композиторів Донеччини;
- музичних творів кримсько-татарських композиторів;
- музичних творів закарпатських композиторів;
- музичних творів композиторів української діаспори;

виявляє особливості:

- нотування знаменного розспіву;
- музики до шкільної драми;
- музичних цехів;
- кантів;
- партесного концерту, як вершини українського Бароко;
- хорового концерту нового стилю, як вершинного явища українського Просвітництва;
- української музики доби Романтизму;
- творчості М. Вербицького;
- розвитку української музики доби романтизму на Західній та Наддніпрянській Україні;
- підходу М. Лисенка до жанру обробки;
- оперної творчості М. Лисенка;
- камерно-вокальної творчості М. Лисенка;
- фортепіанної творчості М. Лисенка;
- творчості композиторів «лисенківської школи»;
- симфонії №2 Л. Ревуцького;
- «11 етюдів у формі старовинних танців» В. Косенка;
- симфонії №3, симфонічної балади «Гражини», хорової поеми «Тече вода в синє море» Б. Лятошинського;
- Симфонії №5 В. Сильвестрова;
- «Гуцульського триптиху», «Карпатського концерту», Партити №5, Віолончельного концерту, опери «Мойсей» М. Скорика;
- кантат «Червона калина», «Чотири пори року», «Сонячне коло» Л.Дичко;
- симфонії №3 («Я стверджуюсь!»), «В гостях у Вівальді», камерної симфонії №3, симфонії-диптих на вірші Т. Шевченка Є. Станковича;
- фортепіанного концерту Д.Задора;
- Меси І.Мартона;
- творчості В.Теличка
- **характеризує:**
- «Граматику музикальну» М.Дилецького
- творчість М. Дилецького та його «Воскресенський канон» ;
- творчість М. Березовського та його «Не отвержи»;

- творчість Д. Бортнянського та хорний концерт «№15 «Прийдіте, воспоїм»
- творчість А. Веделя та хорний концерт №3 «Доколе, Господи»;
- творчість С. Гулака-Артемовського та оперу «Запорожець за Дунаєм»;
- творчість П. Ніщинського та хор «Закувала та сива зозуля » з «Вечорниць»;
- творчість М. Колачевського та «Українську симфонію»;
- творчість М. Лисенка та «Музику до “Кобзаря”», «Тараса Бульбу», солоспіви «Садок вишневий коло хати», «Ой одна», рапсодію №2;
- творчість С. Людкевича та «Кавказ»;
- творчість В. Барвінського та цикл «5 прелюдій»;
- творчість Л. Ревуцького та симфонії №2, «Хустини», фортепіанних творів;
- творчість Б. Лятошинського та симфонії №3, «Відображення»;
- творчість М. Скорика та «Карпатський концерт»;
- творчість Є. Станковича та камерну симфонію №3;
- твори авангардового періоду творчості В. Сильвестрова («Спектри»);
- твори метафоричного періоду творчості В. Сильвестрова («Кітч-музику» та симфонію №5);
- твори стилю «нової простоти» у творчості В. Сильвестрова (багателі);
- творчість Л. Дичко та кантат «Червона калина» й «Чотири пори року»;
- творчість Д. Задора та І. Мартона

виявляє історичну роль творчості композиторів в українській музиці:

- Д. Гуптала;
- Е. Славинецького;
- Ф. Прокоповича;
- М. Дилецького;
- Е. Ванжури;
- М. Березовського;
- Д. Бортнянського;
- А. Веделя;
- М. Вербицького;
- І. Лаврівського;
- В. Матюка;
- А. Вахнянина;
- І. Воробкевича;
- С. Гулака-Артемовського;
- М. Аркаса;
- П. Ніщинського;
- М. Колачевського;
- М. Лисенка;
- С. Людкевича;
- Н. Нижанківського;
- С. Борткевича;

- В. Барвінського;
- Ф. Якименка;
- Я. Степового;
- М. Леонтовича;
- К. Стеценка;
- Я. Яциневича;
- В. Косенка;
- Л. Ревуцького;
- Б. Лятошинського;
- В. Сильвестрова;
- Л. Грабовського;
- В. Годзяцького;
- М. Скорика;
- Є. Станковича;
- Л. Дичко;
- Г. Гаврилець;
- А. Загайкевич;
- В. Камінського;
- К. Цепколенко;
- В.Бібіка;
- О. Щетинського;
- М. Шука;
- А. Караманова та М.Халітової;
- Д. Задора та І. Мартона на Закарпатті;
- В.Теличка

здійснює огляд розвитку українського музичного мистецтва:

- в добу Середньовіччя;
- в добу Бароко;
- в добу Просвітництва;
- в добу Романтизму;
- на початку ХХ століття;
- періоду шестидесятників;
- Незалежної України.

застосовує знання, виявляючи музикознавчу компетентність:

- для аналізу невідомих музичних творів;
- для порівняння вивчених музичних творів;
- для порівняння творчості композиторів;

пояснює, використовуючи фундаментальні ідеї:

- особливості жанрів української музики: партесного концерту, хорового концерту нового стилю, симфонії, опери, кантати, концертних етюдів,

порівнює:

- хорові концерти М. Березовського, Д. Бортнянського та А. Веделя;
- подібності та відмінності між ранніми українськими симфоніями;
- творчість українських класиків і романтиків;
- творчість романтиків і митців початку ХХ століття;

- ранній і пізній періоди творчості композиторів;
- творчість Д. Задора та творчість І. Мартона
- виявляє відмінності:**
 - між знаменним розспівом і партесним концертом;
 - між партесним і хоровим концертами;
 - між шкільною драмою та вертепом;
 - між картиною та сценою в опері;
 - між каватиною та арією в опері;
 - між постромантизмом і сецесією;
 - між імпресіонізмом та експресіонізмом;
 - між течіями другої половини ХХ ст. та ХХІ ст.
- застосовує набуті знання:**
 - для самостійної характеристики нових музичних творів;
 - для визначення стильової приналежності композиторських творів українських митців до певних епох та мистецьких напрямків;
 - для виявлення спільності мистецьких процесів у різних регіонах України;
 - для аналізу композиторської спадщини молодих регіональних композиторів.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є поточний контроль знань здобувачів освіти. До його основних завдань належать:

- оцінювання рівня засвоєння студентами програмного матеріалу дисципліни;
- інформування здобувачів освіти про якість їх роботи над вивченням дисципліни;
- мотивація здобувачів освіти до систематичної активної роботи протягом семестру;
- аналіз успішності та вплив викладача на процес самостійної роботи здобувачів освіти й ефективність навчального процесу в цілому.

Систематичність та активність роботи студента протягом семестру контролюються й оцінюються за такими видами роботи:

- виступи на практичних заняттях;
- участь в обговоренні питань з певної теми;
- відповіді на запитання викладача;
- виконання домашніх завдань;

Діагностикою результатів навчання в кінці V, VII, VIII семестрів слугує підсумкова оцінка, в кінці VI семестру – екзамен, в кінці VIII семестру – підсумкова державна атестація. В кінці VI семестру – враховуються результати написання курсової роботи.

ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ ТА ОСОБЛИВОСТІ КУРСУ

Загальна структура курсу «Українська музика» опирається на історико-монографічний принцип, враховує нерозривний зв'язок загальних закономірностей і тенденцій тієї чи іншої епохи з індивідуальним їх проявом у творчості провідних композиторів. Навчальна дисципліна поділяється на VI розділів:

1. Архаїка, українське Середньовіччя, Відродження та Бароко.
2. Музичне мистецтво доби Просвітництва («золота доба» української музики)
3. Українське музичне мистецтво доби Романтизму.
4. Українська музика першої половини ХХ ст.
5. Українське музичне мистецтво другої половини ХХ ст.
6. Українська музика кінця ХХ – початку ХХІ ст. Огляд сучасного професійного музичного мистецтва регіонів України.

Глибшому засвоєнню предмета сприяє організація самостійної роботи здобувачів освіти, яка передбачає концентрування уваги на найважливіших моментах вивчення програмового матеріалу; а також різні форми контролю та перевірки знань.

РОЗПОДІЛ ЗАГАЛЬНОГО ОБСЯГУ ГОДИН

МІЖ ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ, ПОСЛІДОВНІСТЬ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ I. Архаїка, українське Середньовіччя, Відродження та Бароко

Тема 1. Специфіка первісної музики та музики східних слов'ян на території України

Предмет та завдання курсу. Віднайдені артефакти найдавнішої музики (первісні музичні інструменти). Реконструкція шляху розвитку музичного мистецтва: від стихії ритмів – до етапів формування звуковисотності. Функції та ознаки первісного мистецтва.

Музична культура східних слов'ян. Виникнення музичних жанрів календарно-обрядового та родинно-обрядового фольклору. Розширення діатоніки до кварта-квінти, збагачення музичного інструментарію, поява струнних інструментів.

Музичні твори: Зразки календарного та обрядового музичного фольклору.

Тема 2. Музика українського Середньовіччя та Відродження

Музична культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства. Дзвонарське мистецтво. Музика княжого двору (билини, ратна музика, мистецтво скоморохів). Значення прийняття християнства. Середньовічна естетика. Особливості церковної музики. Перші композитори: Стефан з Києво-Печерської Лаври, Григорій Печерський, Лука з Володимира на Волині («Луцинай чадь»). Знаменний розспів (нотація, жанри, наспіви).

Тенденції Ренесансу. Наспівки Києво-Печерської Лаври. Іоан Кукузель з Афону. Львівське Успенське братство. Контакти з європейською системою освіти. Початок формування багатоголосого співу в братських школах. Композитор Мартин Леополіта (Мартин зі Львова). Зародження української історичної пісні та думи. Заснування Запорізької Січі. Українські інструменти доби Відродження: лютня, торбан, кобза. Лютневі табулатури.

Музичні твори: Зразки давньоруських розспівів, лаврівських наспівів, дум, історичних пісень *Хрестоматія української доживотної музики*. Ч. 1 Київ, 1974.

Тема 3. Українське музичне Бароко (XVII – XVIII ст.)

Про українське бароко, історичну ситуацію, роль освіти, братств. Братські школи, колегіуми, Ставропігійська, Острозька та Києво-Могилянська Академії. Перші друковані ноти – «Ірмологіон» (1700). Провідні різновиди професійної музики: канти, духовні псалми й пісні, партесний концерт. Аналіз особливостей кантів й партесного концерту. Постать М. Дилецького, його «Грамматика музикальна» та «Воскресенський канон». Шкільний театр, шкільна драма та вертеп. Музичні цехи, інструментальна музика, табулатури.

Музичні твори:

Канти Д. Туптала, Е. Славинецького. Партесний концерт «Воскресенський канон» М. Дилецького. *Хрестоматія української доживотної музики*. Ч. 1 Київ, 1974.

Розділ II. Музичне мистецтво доби Просвітництва («золота доба» української музики)

Тема 4. Пісня-романс у творчості С.Климовського та Г.Сковороди

Історичні передумови. Трагізм історичної ситуації та анексія українських музикантів Російською імперією. Естетика й мистецькі течії Просвітництва. Посилення світського начала. Зміна системи жанрів.

Пісня-романс як втілення тенденцій сентименталізму. Жанрові ознаки пісень-романсів. Становлення і розвиток жанру у творчості С. Климовського та Г. Сковороди. Поєднання традицій української ліричної пісні з рисами європейської професійної музики. Відомості про композиторів.

Багатогранність музичної творчості Г. Сковороди. Церковний пісенспів «Херувимська».

Музичні твори:

С. Климовський. «Їхав козак за Дунай» та обробка Л. ван Бетховена; Г. Сковорода. «Всякому городу нрав і права», «Стоїть явор над горою», «Ой ти птичко жовтобока», «Херувимська» («Ангели снижайтеся»). *Хрестоматія української дожовтневої музики*. Ч.1. Київ, 1974.

Тема 5. Ранні сонати та симфонії

Інструментальна музика України в добу Просвітництва. Поява поміщицьких симфонічних оркестрів і нових жанрів: сонати, симфонії, квінтету, хорового та інструментального концертів, як втілення тенденцій класицизму. Перші зразки сонат і симфоній вітчизняних композиторів.

М. Березовський: жанрова палітра творчості, трагічна доля митця. Інструментальна творчість. *Соната для скрипки з чембало* – перший український камерно-інструментальний твір великої форми. Нововіднайдені симфонії.

Д. Бортнянський: внесок у розвиток різних жанрів, успішна композиторська кар'єра. Інструментальна. *Концертна симфонія B-dur* у 3-х частинах (або фрагмент з клавірного концерту). Клавірна соната C-dur.

Е. Ванжура: започаткування введення в симфонію народних мелодій, біографічні відомості про композитора. «Українська симфонія» C-dur у 3-х частинах.

Симфонія *невідомого автора g-moll* поч. XIX ст. – продовження традицій Е. Ванжури, утвердження 4 частинного циклу.

Музичні твори:

М. Березовський. Соната для скрипки і чембало; Д. Бортнянський. Концертна симфонія B-dur у 3-х частинах (або фрагмент з клавірного концерту). Клавірна соната C-dur; Е. Ванжура «Українська симфонія», Симфонія невідомого автора g-moll.

Тема 6. Духовний хоровий концерт другої половини XVIII ст.

Духовний хоровий концерт другої половини XVIII ст. – спадкоємець партесного концерту, найяскравіший національний музичний жанр вітчизняного Просвітництва. Характерні ознаки жанру та внесок у його розвиток А. Рачинського, М. Березовського, Д. Бортнянського та А. Веделя.

М. Березовський. «*Не отвержи мене*»: втілення гірких роздумів про старість (I ч.), переслідування ворогів (II ч.), тиха молитва про порятунок (III ч.) та гнівне звинувачення кривдників (IV ч.). Контрасти між частинами. Дотримання принципів концертування, роль поліфонії, монотематична єдність I та IV частин.

Хорова творчість Д. Бортнянського. Двохорний концерт «Тебе, Бога, хвалимо» (C-dur, «Те Deum»), концерт № 15 «Прийдіте, воспоім», «Херувимська» № 7 D-dur і хор «Многая літа» – зразки світлої, урочистої музики раннього періоду творчості. Хоровий концерт № 32 «Скажи ми, Господи, кончину мою» – приклад пізнього періоду творчості. Ліро-

драматичний тип концерту, скорботний зміст, відсутність глибоких темпових контрастів. Психологічна глибина I частини, функція ліричного центру у II частині, напружена fuga III частини – кульмінація драматизму.

А. Ведель: трагізм долі. Тяжіння до лірики та ліро-драматичних концертів. Хоровий концерт №3 «Доколе, Господи»: втілення багатогранності людських почуттів, протистояння добра і зла. Близькість музичної мови до українських пісенних джерел: думи, ліричної пісні, побутового романсу. Інтонації козацьких дум у «Херувимській».

Музичні твори: М. Березовський. «Не отвержи мене», Д. Бортнянський. Двохорний концерт «Тебе, Бога, хвалимо», концерт № 15 «Прийдіте, воспоім», «Херувимська» № 7 D-dur і хор «Многая літа», концерт №32. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=OcSaVaUKMCA>

А. Ведель. Хоровий концерт №3 «Доколе, Господи». *Хрестоматія української дожовтневої музики*. Ч.1. Київ, 1974.

Тема 7. Оперний жанр у творчості М. Березовського та Д. Бортнянського

Поширення оперного жанру. Оперні будинки. «Демофонт» М.Березовського – перше звернення вітчизняного автора до італійської *opera-seria*. Збережені фрагменти – зразки арій різного типу.

Різновиди оперного жанру в творчості Д.Бортнянського.

Музичні твори: Д.Бортнянський «Свято сеньора» (фрагменти).

Розділ III. Українське музичне мистецтво доби Романтизму (XIX ст.)

Тема 8. «Перемиська композиторська школа» Творчість М.Вербицького та І.Лаврівського

Ознаки Романтизму та його прояви в Україні. Історичні умови. Ранній Романтизм. «Перемиська композиторська школа» на Західній Україні та її засновник М. Вербицький. Тяжіння до хорових і театральних жанрів. Творча біографія Багатство жанрової палітри творчості. «Ще не вмерла України» – сучасний гімн української держави. Хорова поема «Заповіт» – перший масштабний твір на слова Т.Шевченка на Західній Україні. Духовний гімн України «Отче наш» М. Вербицького. Фрагменти симфонії (на вибір).

І. Лаврівський – представник «перемиської школи», соратник М. Вербицького. Лірична спрямованість творчості. Тяжіння до образів смутку, задуми. Творча біографія. Досягнення в хоровому жанрі (церковній і світській музиці). Жалібні псаломи. Пейзажні хори. Музичний аналіз хору «Осінь» (на слова М.Устияновича). Духовна хорова музика.

Музичні твори: М. Вербицький. «Заповіт», «Ще не вмерла України», «Отче наш», фрагменти симфонії. І. Лаврівський. Хоровий пейзаж «Осінь». *Хрестоматія української дожовтневої музики*. Ч.2. Київ, 1976.

Тема 9. Пісенно-хорова творчість українських композиторів другої половини XIX ст.

Творчість *В. Заремби* («Дивлюсь я на небо», «Повій вітре на Україну»), дуєт «Де ти бродиш, моя доле»), пісні-романси на слова українських поетів: «Така її доля» Т. Шевченка, «Стоїть гора високая» Л. Глібова (повторення), «Взяв би я бандуру» М. Петренка, «Ніч яка місячна» М. Старицького.

В. Матюк – спадкоємець традицій перемишльської школи, учень М. Вербицького, найяскравіший галицький композитор в жанрі солоспіву, автор духовних і світських хорів, музики до співоігор. Основні віхи життєвого і творчого шляху. Солоспів «Веснівка» – один із найвідоміших творів В.Матюка. Алегорія образів. Особливості музичного тематизму.

Розквіт *хорової музики*, її значення для становлення національної самосвідомості. Патріотичний хоровий рух. Поширення хорових співочих товариств та їх просвітницька діяльність. Кращі зразки української хорової музики ХІХ ст.: Г. Гладкий «Заповіт» (сл. Т. Шевченка); *И. Воробкевич* – засновник професійної музики на Буковині, подвижник хорового мистецтва, засновник музично-театральних товариств. Основні біографічні відомості. Сфери діяльності. Хори на слова Т.Шевченка. Музичний аналіз хору «Огні горять». Психологічна глибина твору.

О. Нижанківський – прихильник стилю М. Лисенка, продовжувач його традицій на Галичині. Подвижник хорової, камерно-вокальної та камерно-інструментальної музики, музично-громадський діяч. Біографічні відомості. Музичний аналіз хорових творів.

Д. Січинський – перший композитор-професіонал Галичини. Трагічність життєвої долі. Біографічні відомості. Різноманітність жанрів: опери, кантати, хори, солоспіви, фортепіанні твори. Провідна роль хорового та пісенно-романсового жанрів, заснованих на народнопісенних інтонаціях. Д. Січинський – майстер драматичних монологів. Експресивність стилю композитора. Музичний аналіз хору «Пісне моя» (на слова І. Франка).

Жанр кантати. Д. Січинський «Лічу в неволі» на сл. Т. Шевченка – один із перших зразків у цьому жанрі на Західній Україні.

Музичні твори: В. Заремба. «Дивлюсь я на небо», В. Матюк. «Веснівка», И. Воробкевич. «Огні горять», А. Вахнянин. Опера «Купала» (фрагменти), О. Нижанківський. Хорові обробки, Д. Січинський «Пісне моя» *Хрестоматія української дожовтневої музики.* Ч.2. Київ, 1976.

Тема 10. Музично-сценічні жанри

Розвиток українського театру. Зростання ролі музики в умовах заборони української опери на великій сцені. Музика в «театрі корифеїв». М. Кропивницький – драматург і автор музики до театральних вистав.

П. Ніщинський: співпраця з «театром корифеїв». Творча біографія, спадок. Вставна оперна дія «Вечорниці» (2 дія до драми Т. Шевченка «Назар Стодоля» для підсилення національного колориту): історія написання та прем'єрне виконання, номерна структура, композиція. Музичний аналіз

окремих номерів: Інтродукції та пісні Господині (№1), хору дівчат (№2), хорів парубків (№№3–5), загального хору (№6).

I. Котляревський «Наталка Полтавка» в інструментовці *М. Лисенка*.

Розвиток української опери.

Співогри *М. Вербицького*. Фрагменти співогри «Підгіряни».

С. Гулак-Артемівський – засновник української національної опери. Творча біографія. Робота в жанрі романсу. Оп. «Запорожець за Дунаєм»: історія створення, сюжет, ідея, жанровий різновид, структура, композиція. Три драматургійні лінії: лірична, комічна та народна. Музичні характеристики героїв опери.

М. Аркас – автор першої опери на шевченківський сюжет. Тяжіння до ліричних образів. Робота в жанрах обробки української народної пісні та солоспіву. Творча біографія. Опера «Катерина» – ліро-побутова психологічна драма в 3-х діях. Народність і пісенно-романсовий мелодизм. Музичний аналіз фрагментів опери: арії Андрія «Ми любились, ми кохались» (I д.) – як втілення образу закоханого юнака для підсилення психологічної драми головної героїні; дуету Катерини з Іваном «Чом довго не йшов, мій любий Іване» (II д.) та драматичної розв'язки опери – сцени зустрічі Катерини з Іваном «То ли не березка» (III д.).

А. Вахнянин – продовжувач традицій перемиської школи, автор першої західноукраїнської опери, перший директор Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка у Львові, суспільно-політичний і музично-громадський діяч. Творча біографія. Опера «Купало». Сюжет і лібрето. Вияв романтичної фольклорної тенденції в опері, відтворення обрядових сцен, картин побуту через осмислення своєрідного галицького фольклору. Аналіз окремих номерів (Хору з I дії, Арії Одарки з III дії).

Музично-сценічна творчість *Д. Січинського* (оп. «Роксоляна»).

Музичні твори: П. Ніщинський. «Вечорниці»: №1–6. М. Вербицький. Співогра «Підгіряни» (фрагм.). С. Гулак-Артемівський. Оп. «Запорожець за Дунаєм»: I дія – романс Оксани «Місяцю ясний», пісня Карася «Ой щось дуже загулявся», дует Одарки і Карася «Звідкіля це ти узявся»; II дія – каватина Карася «Тепер я турок, не козак», аріозо Оксани «Ангел ночі», дует Оксани і Андрія «Чорна хмара з-за діброви»; III дія – аріозо Андрія «Блаженний день, блаженний час», фінальний хор «Там за тихим за Дунаєм». М. Аркас. Оп. «Катерина»: арії Андрія «Ми любились, ми кохались» (I д.), дуету Катерини з Іваном «Чом довго не йшов, мій любий Іване» (II д.), сцена зустрічі Катерини з Іваном «То ли не березка» (III д.). А. Вахнянин. Оп. «Купало»: арія Одарки «Нема мені порадоньки» (III д.).

Тема 11. Інструментальна музика

Поширення практики домашнього музикування, поява камерно-інструментальних творів: танцювальних сюїт-в'язанок, програмних п'єс, варіацій, сонат тощо. Творчість О. та І. Лизогубів, В. Витвицького, М. Колачевського («Романс»), О. Нижанківського («Вітрогони»), львівського

Франца-Ксавера Моцарта-молодшого (Варіації на українську тему «У сусіда хата біла») та ін. Один з яскравих віртуозів-романтиків – «другий Паганіні» – Кароль Ліпінський, автор блискучих концертних п'єс, концертів для скрипки.

Формування української романтичної симфонії: 11 одночастинних симфоній М. Вербицького, «Українська симфонія» М. Колачевського та Симфонія g-moll В. Сокальського.

Аналіз «Української симфонії» М. Колачевського: дипломний твір, ліро-жанрова, образний зміст і програмність, опора на народні мелодії, поєднання романтичної стилістики з фольклорними джерелами.

Музичні твори: М. Колачевський «Романс», «Українська симфонія» (I–IV ч.).

Тема 12. М. Лисенко – центральна постать українського романтизму

Засновник української національної композиторської школи. Універсальний музикант (композитор, піаніст, диригент, фольклорист, педагог, музичний критик, діяч). Дві лінії в творчості М. Лисенка: фольклорна та індивідуалізовано-романтична як прояв опори на український фольклор та досягнення романтизму. Втілення в музиці національної історії, широкого кола ліричних та драматичних образів. Творча біографія. Жанрова палітра творчості.

Роль жанру обробки української народної пісні та поезії Т. Шевченка у формуванні національного стилю М. Лисенка.

Обробки українських народних пісень та фольклористична діяльність М. Лисенка. Популяризація за допомогою обробок українських народних пісень різних жанрів. Підхід до фольклорного матеріалу. Географія пісень та склад виконавців. Значення жанру для засвоєння композитором лексики української національної музичної мови. Аналіз обробок.

Цикл «Музика до “Кобзаря”» (до 100 творів різних жанрів на поезію Т. Шевченка) – важливий етап написання музики в народному дусі. Внутрішня структура циклу (поділ на 7 серій), багатство тематики, образів і засобів музичної виразності. Кантата «Радуйся, ниво неполитая» – перший зразок класичної української кантати. Тип кантати, ідейний задум та концепція твору, зв'язок з фольклорними джерелами. Аналіз частин кантати.

Започаткування в циклі нових жанрових різновидів *романсу*. Психологізація образів, народність музичної мови. Важлива роль фортепіано у створенні образу, синтез народно-музичних жанрів у вокальній партії, залучення романтичної гармонії та гармонії ладів народної музики, розмаїття музичних форм та домінування куплетно-варіаційної.

Хорові та камерно-вокальні твори на вірші різних поетів (романтична лінія). Розширення творчих горизонтів та виразових можливостей української хорової та камерно-вокальної музики. «Коли розлучаються двоє» з вокального циклу на вірші Г. Гейне – романтична елегія. «Безмежнеє поле» на слова І. Франка – зразок вокальної психологічної драми.

Опера – улюблений жанр М. Лисенка. Огляд оперної творчості композитора. Вивчення композитором досягнень слов'янської та західноєвропейської опери. Жанрові різновиди лисенкових опер. Перші в Європі дитячі опери. Їх фольклорна основа. Звернення до фантастичних опер, опер-колядок, народних опер. Започаткування в Україні опери-сатири, опери-«хвилинки», історичної народної музичної драми.

Оп. «Тарас Бульба» – перша українська історична народна музична драма, зразок втілення героїчної боротьби та волелюбного духу запорізького козацтва, вершина оперної творчості композитора. Історія написання, редакції, тема та ідея опери, структура, драматургія, яскравість тематизму, система лейтмотивів.

Головний герой опери – запорізьке козацтво. Глибоке розкриття образу через чоловічі хори, козацькі марші, історичні пісні, урочисті канти. Подання козаків у розвитку. Роль сцени Запорізької ради.

Тарас Бульба – центральний представник козацтва, ватажок. Поетапність розкриття психологічного портрету Тараса Бульби: від показу мудрої людини і люблячого батька – до найголовнішої риси: захисника української землі. Кульмінаційність V дії. Психологічна драма батька.

Характеристика представників української сторони (кобзаря, дружини Тараса Бульби – Насті, його синів Остапа та Андрія) та поляків (Марильці, Воєводи, Єзуїта).

Оп. «Наталка-Полтавка» – емблема українського драматичного театру доби романтизму. Роль М. Лисенка в упорядкуванні музики до однойменної драми І. Котляревського. Зміст. Оперна драматургія. Особливості тематизму в характеристиці Наталки, Петра, Терпелихи, Возного та Виборного. Народність музичної мови.

Загально-романтична та фольклорна лінії в камерно-інструментальній творчості М. Лисенка. Піднесення української фортепіанної музики на європейський рівень. Поєднання досягнень європейського піанізму з національними витоками. Розвиток традицій жанру рапсодії на українському ґрунті. Рапсодія № 2 «Думка-шумка» – віртуозний фортепіанний твір на основі кобзарських дум, народних пісень і танців.

Романтичне начало в «Героїчному скерцо» та «Елегії» М. Лисенка.

Музичні твори: М. Лисенко. Хорові та сольні обробки, романси на слова Т. Шевченка (на вибір викладача). кантата «Радуйся, ниво неполитая», солоспіви на вірші різних поетів: «Безмежнеє поле» (сл. І. Франка), «Коли розлучаються двоє» з вокального циклу на вірші Г. Гейне. Фрагменти опер «Енеїда», «Коза-дереза». «Ноктюрн». Опера «Тарас Бульба»: Увертюра, I дія: пісня кобзаря «Ой кряче ворон», аріозо Тараса «Коли ж продуманий літами»,; II дія Речитатив «Душа тремтить», аріозо «От вік минув» та арія Насті «Повернуться сподівані», пісня Тараса «Гей. літа орел»; III дія: хор січових дідів «Земля єси», хори козаків «Слава», «Рушаймо всі», «За світ встали козаченьки»; IV дія: каватина Андрія «Немов в тумані я бачу Київ»; V дія: арія Тараса «Що у світі є святіше», аріозо Тараса Бульби «Ох, яку тяженну каменюку», «Стій, Іроде». Опера «Наталка-Полтавка». I дія пісня Наталки

«Віють вітри», арія Возного «От юних літ не знав я любови», пісні Виборного «Дід рудий», «Ой під вишнею, під черешнею», II дія: дует Наталки і Терпелихи «Ой мати, мати», терцет Виборного, Терпелихи і Наталки «Ей, Наталко, схаменися»; III дія Пісня Петра «Сонце низенько, вечір близенько»; пісня Наталки «А я дівчина Наталка і зовуть мене Полтавка». Рапсодія №2 («Думка-шумка»), «Героїчне скерцо», «Елегія».

Розділ IV. Українська музика першої половини XX ст.

Тема 13. Нові мистецькі напрями й течії в українському музичному мистецтві початку XX століття

Історичні умови початку XX ст. («розірваність» українських територій між двома державами, Перша світова війна, події УНР, національний підйом в період «розстріляного відродження»).

Мистецькі тенденції початку XX століття: тяжіння до мініатюризациї, домінування 3-х провідних тем: лірика, героїка, викриття самодержавства. Творчість композиторів «лисенківської школи».

Нові напрями й течії та їх плюралізм у музичному мистецтві. Передумови модернізму. Передмодерн (постромантизм та сецесія).

Тема 14. Постромантичне спрямування творчості С. Людкевича, С.Борткевичча, Н.Нижанківського

Постромантизм (перехідний напрям) в музиці. Представники.

Станіслав Людкевич – разом з В. Барвінським фундатор української професійної музичної культури на Західній Україні. Вплив М. Лисенка на формування світоглядних позицій композитора. Наповнення С. Людкевичем усіх тогочасних музичних жанрів західноукраїнської музики національним змістом. Подвижницька праця у різних сферах музичної діяльності Спадщина. Творча біографія. Поєднання постромантизму з романтизмом. Тяжіння до великих хорових і симфонічних творів..

Вагомі здобутки у хоровому жанрі. Нове прочитання шевченкової поезії. Кантата-поема «Заповіт». Кантата-симфонія «Кавказ» – «найвищий прояв українського духу в музиці, взірць національної гідності». Поступовість розгортання 4-частинного симфонічного циклу, об'єданого темою «кавказьких гір». Безвідрадні дійсність і прориваючий пітьму трагедії заклик до боротьби. «Contra spem spero» (без надії сподіваюсь) як творче кредо всього українського модернізму. Поєднання постромантизму з фольклоризмом. Елементи фольклору у «Кавказі». «Заповіті». «Гайліка», «Голосіння» для скрипки і фортепіано.

Постромантичні тенденції у творчості українського емігранта *Сергія Борткевичча*. Відомості про композитора. Синтез впливів символізму з постромантичним песимізмом від ностальгії; романтичного ліризму з побутовою музикою (вальсами, танго, фокстротами, сентиментальними романсами, циганськими награваннями тощо). Аналіз п'єси «В $\frac{3}{4}$ » із «Шести фортепіанних п'єс» (ор. 48), фортепіанного циклу «10 прелюдій» (ор.33).

Характеристика концепції циклів, виявлення музичних образів та стилістики творів.

Загострена емоційність і відгомін на великі втрати українців в боротьбі за свою незалежність у творах *Нестора Нижанківського*. Творчий портрет. Жанровий спектр творчості. Аналіз надривно-сумовитого фортепіанного Вальсу як втілення емоційного стану людини напередодні смерті.

Музичні твори: С. Людкевич. Кантата-симфонія «Кавказ» (I-IV ч.), С. Борткевич. «В $\frac{3}{4}$ » із «Шести фортепіанних п'єс» (ор. 48), фортепіанний цикл «10 прелюдій» (ор.33), Н. Нижанківський. «Вальс».

Тема 15. Прояви сецесії у творчості В.Барвінського та Н.Нижанківського

Сецесія – один із проявів постромантизму, побудований на еkleктичному змішанні різнорідних елементів.

Василь Барвінський – співзасновник української професійної музичної культури на Західній Україні, лірик, новатор. Тяжіння до камерної музики. Багатогранність творчості. Творча біографія. Трагізм життєвої долі. Цикл «П'ять прелюдій» (ор.1) для фортепіано – зразок сецесії в музиці. Особливості музичної мови. Аналіз п'єс циклу. Захоплення фольклоризмом («6 обробок народних пісень для голосу з фортепіано», фп цикл для дітей «Наше сонечко грає на фортепіано», «Українська сюїта»; аналіз «Думки» з фп. циклу «б мініатюр на українські народні теми»).

Втілення сецесії в камерно-вокальних творах Н. Нижанківського: «Не співай по весні» (сл. В. Манжури), «Снишся мені» (сл. Б. Лепкого), «Чому я пробудивсь» (сл. М. Семак).

Музичні твори: В. Барвінський. Фортепіанний цикл «П'ять прелюдій», «Українська сюїта». Н. Нижанківський. «Не співай по весні», «Снишся мені», «Чому я пробудивсь».

Тема 16. Посилення фольклоризму на початку ХХ ст. Підйом української хорової музики. Жанр хорової обробки у творчості К. Стеценка, О. Кошиця, М. Леонтовича

Зростання зацікавлення інтелігенції національним фольклором на початку ХХ ст. Активізація діяльності українських етномузикологів Ф. Колесси та К. Квітки. Розквіт нової хвилі фольклоризму в умовах національного підйому. Посилення інтересу суспільства до хорового мистецтва. Піднесення хорової обробки української народної пісні на новий рівень і перетворення її з жанру для домашнього музикування у концертний твір. Опора на селянський фольклор. Розвиток традицій М. Лисенка. Залучення нових виразових засобів. Творчість представників лисенкової школи.

Кирило Стеценко. Початок хорової творчості з обробок українських народних пісень. «Колядки та щедрівки» для хору *a cappella* – центральна збірка обробок К. Стеценка, одне із найбільших зібрань українських колядок. Новаторство в жанрі обробки: психологізм, характеристичність, подолання

строфічності, поєднання класичної поліфонії з народною підголосковістю. Аналіз обробки «Чуєш, брате мій».

Олександр Кошиць (керівник Української Республіканської капели). Хорові обробки українських народних пісень як провідний жанр творчості композитора. Глибоке розуміння природи народної пісні. Врахування диригентського бачення драматургії обробки. Тяжіння до куплетно-варіаційної будови. Аналіз «Вийди, Грицю, на вулицю», «На вулиці скрипка грає», «Ой ходить Сон біля вікон» (за вибором).

Микола Леонтович. Фольклорна наповненість і хорова спрямованість творчості. Життєопис. Хорові обробки українських народних пісень – домінуючий жанр творчості М. Леонтовича, одне із вершинних мистецьких явищ України. Художній підхід до жанру. Принципи роботи з народними піснями. Аналіз «Щедрика», «Ой з-за гори кам'яної» та інших обробок українських народних пісень (за вибором). Музикознавча література про М. Леонтовича

Фольклоризм у творчості М. Колесси («Лемківське весілля», фп «Коломийка №1»). Відомості про композитора. Аналіз фрагментів оркестрово-хорового циклу «Лемківське весілля» – роль контрастних зіставлень, наскрізність «теми гудаків». Розбір «Коломийки» (відтворення рис жанру, створення жанрової замальовки).

Специфіка українського фольклоризму – синтез фольклоризму з рисами інших течій.

Музичні твори: К. Стеценко. «Чуєш, брате мій». О. Кошиць. «Вийди, Грицю, на вулицю», «На вулиці скрипка грає», «Ой ходить Сон біля вікон» (за вибором). М. Леонтович «Щедрик», «Ой з-за гори кам'яної» та інші обробки українських народних пісень (за вибором). М. Колесса. «Лемківське весілля», фп «Коломийка №1».

Тема 17. Неовізантизм. Духовні твори К. Стеценка, М. Леонтовича, Я. Яциневича

Неовізантизм – відродження духовної музики візантійського та киево-руського напрямків. Підйом інтересу до української духовної музики періоду 1920-х рр. у зв'язку з відокремленням української автокефальної церкви від російської. Наповнення церковної музики національним звучанням.

Духовна творчість М. Леонтовича (Літургія св. Івана Золотоустого, Молебні, частини Служб Божих), К. Стеценка (три Літургії, «Всенічна», «Вінчання», херувимські, задостойники, канти і псалми, «Панахида» пам'яті М. Лисенка), О. Кошиця (5 Літургій, обробки псалмів), Я. Яциневича (Служби Божі, окремі піснеспіви) як приклад зрощення давньої традиції з національними первістками та модерновими новаціями. Залучення візантійських ісонів, української дискантової традиції «сладкопінія», збагачення канонічної традиції елементами народно-підголоскової поліфонії, інтонаціями журливих ліричних, козацько-маршових та інших народних пісень. Аналіз духовних творів М. Леонтовича («У Царстві Твоєму», «Отче наш»), К. Стеценка («Благослови, душе моя, Господа»).

Музичні твори: Фрагменти духовних творів М. Леонтовича, К. Стеценка та Я. Яциневича.

Тема 18. Символізм в українському музичному мистецтві

Символізм – мистецька течія, що зародилася на початку ХХ ст. в літературі (пошуки символів у навколишньому світі через асоціації та здогадки, через поєднання філософсько-поетичних, музичних та візуально-художніх аспектів). Символізм в українській культурі: поети і композитори.

Брати Федір та Яків Якименко (Степовий) – українські символісти-композитори. Доля митців.

Федір (Теодор) Якименко (старший) – український емігрант у Франції, автор понад 1000 творів. Поєднання символістських космічних ідей з елементами модерну та українського фольклору. Найвідоміші композиції: «У(к)ранія. Муза небес», «На краю вогню», цикли «Розповіді мрійливої душі», «Сторінки фантастичної поезії», «Картини України», симфонічна поема «Янгол», опера «Фея снігів», перша українська симфонія-балет «На схилах Дніпра» тощо. Аналіз циклу «Три п'єси на українські теми».

Яків Степовий (Якименко-молодший) – представник українського «розстріляного відродження», соратник К. Стеценка та М. Леонтовича, лірик-мініатюрист. Переплетення символістських тенденцій з патріотичною тематикою у фортепіанному «Прелюді пам'яті Шевченка». Образно-символістична настроєвість солоспівів «Не беріть із зеленого луку верби» (сл. О. Олесья), «Розвійтеся з вітром» (сл. І. Франка), «Степ» (сл. М. Чернявського). Опосередкованість фольклоризму у творчості митця: пісенність інструментальних мелодій, інтонації кобзарських дум, відгомони бандурних переборів. Фортепіанні Прелюди, солоспів «Ой, три шляхи широкії» (сл. Т. Шевченка).

Риси символізму у творчості М. Леонтовича. Образна символіка, конфліктна драматургія та новаторство музичної мови в хорі «Льодолом».

Музичні твори: Ф. Якименко. Три п'єси на українську тему. Я. Степовий. Фортепіанні прелюди, «Не беріть із зеленого луку верби», «Розвійтеся з вітром», «Степ». М. Леонтович «Льодолом».

Тема 19. Імпресіоністичний звукопис у творчості В. Барвінського, К. Стеценка, пізнього М. Леонтовича (оригінальні хори, опера «На русалчин Великдень»)

Імпресіонізм – одна із течій модернізму. Прояви імпресіонізму в Україні (художники, літератори). Зразки імпресіоністичного звукопису в українській музиці (В. Барвінський, К. Стеценко, пізній М. Леонтович).

Василь Барвінський. Прелюдіі Fis-dur (№ 2, «Pastorale») та e-moll (№ 1).

Кирило Стеценко – учень художника-імпресіоніста О. Мурашка. Синтез фольклорної основи з імпресіоністичною виточеністю звукопису в хорових та камерно-вокальних творах К. Стеценка. Звукова колористичність хорової

поєми «Сон» (сл. П. Грабовського). Настроєвість солоспівів «Вечірня пісня» (сл. В. Самійленка), «Стояла я слухала весну» (сл. Лесі Українки), «Плавай, плавай, лебедонько» (сл. Т. Шевченка). Залучення ладогармонічних, ритмічних та виконавських прийомів, характерних для українського фольклору.

Микола Леонтович. Поєднання фольклоризму та імпресіонізму у пізніх творах М.Леонтовича. Оригінальні хори. Опера «На русалчин Великдень».

Пейзажна звукозображальність, імпресіоністична барвистість та шукання відповідності між тональністю і кольором в хорі «Літні тони» (сл. Г. Чупринки). Свіжість гармоній, «дихаюча» фактура в хорі «Прелюд». Поєднання імпресіоністичних рис з фольклоризмом в опері «На русалчин Великдень». Загальна характеристика опери. Аналіз музичних номерів: Інтродукція, хори русалок «Ой гори, ой світи, місяченьку» (розваги русалок), «Хай іде насува чорна хмара» (злість на людей), пісень-аріозо окремих русалок («Перестав мене милий любити», «Я на світі жила сиротою» тощо). Імпресіоністичні риси у змалювання природи та фантастичних персонажів опери (лісових та водяних страхіть).

Музичні твори: К. Стеценко. «Сон», «Вечірня пісня», «Стояла я слухала весну», «Плавай, плавай, лебедонько». М. Леонтович. «Літні тони», «Прелюд», фрагменти опери «На русалчин Великдень».

Тема 20. Фольклоризм та імпресіонізм у творчості Л.Ревуцького. Своєрідність першої зрілої національної симфонії

Тенденції фольклоризму у творчості засновника української національної симфонії *Левка Ревуцького* (вокальні цикли, кантата «Хустина», фортепіанні твори, концерти). Аналіз кантати-поєми «Хустина», фортепіанної «Пісні» в аспекті виявлення народнопісенних витоків. Розбір симфонії №2 під кутом зору фольклоризму та імпресіонізму. Синтез народнопісенного тематизму та прийомів розвитку з елементами імпресіонізму.

Музичні твори: Л. Ревуцький. Кантата-поєма «Хустина», фортепіанна «Пісня», симфонія №2.

Тема 21. Експресіонізм у творчості Ст. Туркевич

Експресіонізм як реакція мистецтва на велетенські жертви та жахи світових воєн, кривавих революцій, голодомору, голокосту. Його прояви в живопису, літературі, музиці. Зміни в музичній мові: емансипація дисонансу, розрив логічних зв'язків у тональній гармонії, мелодії, поява атональності та додекафонії.

Стефанія Туркевич – перша представниця експресіонізму в Україні, учениця засновника нововіденської школи – Адольфа Шенберга. Загальна характеристика творчості. Життєвий і творчий шлях. Розбір дитячої опери «Куць» та солоспіву «Павук».

Музичні твори: Ст. Туркевич. «Куць», «Павук».

Тема 22. Експресіонізм у творчості Б. Лятошинського

Борис Лятошинський – видатний український симфоніст європейського рівня, засновник вітчизняної симфонії драми, експресіоніст. Еволюція творчості від імпресіоністично-символістських ранніх творів – через фольклоризм (з елементами неоархаїки) – до експресіонізму. Спадщина. Творча біографія.

Симфонічна творчість. Симфонія №3 – наймонументальніша симфонія зрілого періоду творчості, реакція на драматичні соціальні події середини ХХ ст., відображення протистояння сил зла та гуманізму. Дві редакції: трагічна й оптимістична. Розбір симфонії під кутом зору тенденцій експресіонізму. Виявлення експресіоністичних рис. Процесуальність, монотематизм, лейттемність симфонії.

Симфонічна сюїта «Тарас Шевченко» – чотиричастинний цикл про Т. Шевченка-борця (за музикою до однойменного кінофільму). Ліро-трагічна спрямованість твору: 1 ч. – «Заповіт», 2 ч. – «Шевченко в Україні», 3 ч. – «Степ», 4 ч. – «Страта». Яскравість музичних образів, ясність драматургії, глибоке розкриття драматичного змісту твору.

Хорова творчість Б. Лятошинського. Драматизм хорової поеми «Тече вода в синє море» за поезією Т. Шевченка. Осучаснення музичної мови: ускладнена гармонія, виразна монологічна речитація, експресіоністичні емоційні нагнітання

Прояви інших напрямів у творчості Б. Лятошинського. Імпресіонізм у поєднанні із символізмом у фортепіанному циклі «Відображення».

Риси фольклоризму в «Увертурі на чотири українські народні теми», квартетах, «Українському квінтеті», обробках українських народних пісень. Поєднання фольклоризму та постромантизму в опері «Золотий обруч». Риси неоархаїзму у змалюванні образу навали в опері «Золотий обруч».

Музичні твори: Б. Лятошинський. Симфонія №3. Симфонічна сюїта «Тарас Шевченко». Хорова поема «Тече вода в синє море». Фортепіанний цикл «Відображення». «Український квінтет» (фрагменти). Опера «Золотий обруч» (фрагменти).

Тема 23. Неокласицизм і неоромантизм у творчості В. Косенка

Віктор Косенко – яскравий композитор-лірик. Багатогранність музичної діяльності (піаніст, камераліст, композитор, диригент). Різноманітність жанрів, тяжіння до камерно-інструментального та камерно-вокального жанрів. Творча біографія.

Фортепіанний цикл «11 етюдів у формі старовинних танців» – найяскравіший прояв неокласицизму (необароко), галерея розвитку клавірної мистецтва (Д. Скарлатті, Ф. Куперена, Й. С. Баха) у поєднанні з українськими національними джерелами та сучасним музичним мисленням.

Структурна основа – старовинна сюїта з 4-х танців: алеманда, куранта, сарабанда, жига, доповнена двома гавотами, двома менуетами, буре, ригодом та пасакалією. Продовження традицій М. Лисенка («Українська сюїта у формі старовинних танців»). Започаткування в Україні концертних етюдів за принципом етюдів Ф. Ліста (багатообразність, на кілька видів піаністичної техніки). Поєми-легенди В. Косенка – прояв неоромантичних тенденцій, новий жанровий різновид української фортепіанної музики.

Музичні твори: В. Косенко. «11 етюдів у формі старовинних танців». Поєми-легенди (на вибір).

Тема 24. Урбанізм в Україні. Зародження конструктивізму та конкретної музики. Танцювально-пісенна культура урбанізму. Джаз в Україні

Урбанізм як музичне явище ХХ ст. Українські урбаністи: К. Данькевич («Індустріальний момент»), Ю. Мейтус («Дніпробуд» для симфонічного оркестру). Імітація звуків машин, тембральні та метро-ритмічні експерименти. Зародження *конструктивізму та конкретної музики.* Фрагменту з балету «Сталь» О. Мосолова («Завод. Музика машин»), симфонічна картина «Завод» В. Задерацького, реальні життєві і промислові шуми як музичні образи в кінофільмі «Ентузіазм. Симфонія Донбасу» (реж. Д. Вертова). Урізноманітнення тембральних мікстів, введення нових інструментів чи звуків побутових речей, поява кластерів (винахід В. Барвінського).

Танцювально-пісенна культура урбанізму та її національні різновиди. Поширення в містах Європи танцювально-пісенної культури країн Північної та Південної Америки: регтайму, блюзу, аргентинського танго, румби, самби, фокстроту, шимі, кек-уоку. Поява шоу, популярність модерної хореографії, зародження сценічного народного танцю (В. Верховинець, В. Авраменко), евритмія Ж. Далькроза.

Джаз в Україні. Л. Утьосов (Одеса), Ю. Мейтус (Харків), Д. Даубер (Чернівці), польський джаз в Галичині (Г. Варс, Г. Голд, Є. Петербурзький, А. Астон, М. Фогт), хор Дана, джаз-бенд «Ябцьо-джаз» (Львів) у складі Л. Яблонського, А. Кос-Анатольського, Б. Весоловського, Р. Яросевич-Богданської. Ярослав Барнич – творець українських оперет і мюзиклів (танго «Гуцулка Ксеня» з однойменної оперети).

Музичні твори: Ю. Мейтус «Дніпробуд», фрагмент з балету «Сталь» О. Мосолова («Завод. Музика машин») або В. Задерацький. «Завод». Я. Барнич «Гуцулка Ксеня».

Розділ V. Українське музичне мистецтво другої половини ХХ ст. Творчість композиторів-«шестидесятників»

Тема 25. Мистецькі напрямки та композиторська техніка другої половини ХХ ст.

Загально-культурний контекст українського мистецтва у другій половині ХХ ст. («хрущовська відлига»). Рух шестидесятництва у музиці (І. Блажков,

В.Загорцев, В.Губа, В.Бібік та ін.). Опанування українськими композиторами сучасної техніки. Огляд композиторських прийомів ХХ ст. (додекафонія, серіальність, кластерна техніка, модальність, алеаторика, сонористика), поява електроінструментів. Мистецькі напрямки: авангард (конкретна та електронна музика; схоластична та комп'ютерна музика, мінімалізм), відродження напрямків початку ХХ століття, перерваних сталінським режимом: «нова фольклорна хвиля», неокласицизм, неоромантизм. Провідні композиторські школи в Україні.

Музичні твори: Твори В. Загорцева, В. Губи, В. Бібіка (на вибір). Л. Мельник «Метелики». Л. Колодуб. «Карпатська рапсодія».

Тема 26. Група «Київський авангард»

Творчість Л. Грабовського, В. Годзяцького

Група «Київський авангард»: засадничі позиції (прорив до західноєвропейської культури, виклик радянській ідеологічній системі) склад учасників (І. Блажков (диригент), Л. Грабовський, В. Сильвестров, В. Годзяцький (учні Б. Лятошинського), В. Губа, пізніше долучились В. Загорцев, П. Соловкін, В. Пацера; І. Карабиць, Є. Станкович, О. Кива та С. Крутиков, більшість з яких учні Б. Лятошинського), їх доля.

Леонід Грабовський – активний учасник «київського авангарду», представник алгоритмічної та комп'ютерної музики, першим залучив додекафонію. Відомості про композитора. Перегляд відеобесіди з Л. Грабовським.

«Симфонічні фрески» за картинами Бориса Пророкова «Це не повинно повторитися». Загальна характеристика твору та аналіз окремих частин: Пч. «Наліт», IV ч. «Хіросима» (вітворення звуків радіації).

Вокально-симфонічний цикл «Чотири українські народні пісні». Розбір «Колискової».

«Concerto misterioso» пам'яті Катерини Білокур. Перегляд картин К. Білокур. Аналіз твору.

Віталій Годзяцький – один із «бунтівної п'ятірки» 1960-х років. Творчий шлях. Приклад опанування сеїрної техніки в «Розриві площин».

Музичні твори: Л. Грабовський. «Симфонічні фрески» за картинами Бориса Пророкова «Це не повинно повторитися» (Пч. «Наліт», IV ч. «Хіросима»), «Колискова» з циклу «Чотири українські народні пісні», «Concerto misterioso» пам'яті Катерини Білокур. В. Годзяцький «Розрив площин».

Тема 27. Творчий портрет В. Сильвестрова

Валентин Сильвестров – один із найпотужніших українських сучасних композиторів, улюблений учень Бориса Лятошинського, один із лідерів «Київського авангарду». Стильові риси та еволюція творчості: від авангардизму – до метафоричності, медитативності та нової простоти. Біографічні відомості. Жанровий спектр творів композитора.

Три етапи в творчості В. Сильвестрова: доавангардовий, авангардовий та післяавангардовий.

Розгляд творів авангардового стилю композитора: «Спектри» для камерного оркестру. Прозорість фактури, залучення додекафонії, тембральна колористичність (челеста, дзвони, трикутники тощо).

Твори метафоричного стилю В. Сильвестрова. Аналіз Симфонії №5. Камерно-інструментальна та камерно-вокальна музика: «Кітч-музика» й «Дитяча музика» для фортепіано, «Елегія» для камерного оркестру, «Прощай, Світе, прощай, Земле» на сл. Т. Шевченка – 4 частина з «Реквієму для Лариси».

Багателі – зразки стилю «нової простоти» у творчості В. Сильвестрова.

Музичні твори: В. Сильвестров. «Спектри», Симфонія №5, «Кітч-музика», «Дитяча музика», «Елегія», «Прощай, Світе, прощай, Земле», Багателі.

Тема 28. Творчий портрет М. Скорика

Мирослав Скорик – український композитор сучасності, гордість української нації, представник львівської композиторської школи, універсальний музикант. Творча біографія. Періоди творчості: ранній (1955–1964); неофольклорний (1965–1972); неокласичний (1973–1978); неоромантичний (1983–1985); полістилістичний (1986–1998) і постмодерний (2000–2020).

Прояви «нової фольклорної хвилі» у «Гуцульському триптиху» та «Карпатському концерті». Розбір творів.

Тенденції неокласицизму у фортепіанній Партиті №5 (in modo retro). 5 частин циклу як подорож у музику минулих епох: інструментального бароко, романтизму, середньовіччя, оперного бароко та музику початку ХХ ст. Виявлення стильових рис кожної із частин.

Віолончельний концерт (1983) – яскравий неоромантичний твір, удостоєний Шевченківської премії, вершинне явище у творчості композитора. Одночастинний романтичний «концерт-монолог» ліро-сповідального типу з прелюдією, трьома хвилями розвитку і репризою-постлюдією. Підкреслена камерність, розкриття внутрішнього конфлікту. Тяжіння до декламаційних мелодій-роздумів, романтичного прийому монотематизму. Синтез ознак сонатної форми, рондальності, варіаційності і сюїтності у будові концерту. Відсутність остаточної розв'язки.

Опера М. Скорика «Мойсей»: загальна характеристика та аналіз окремих фрагментів.

Музичні твори: М. Скорик. «Гуцульський триптих», «Карпатський концерт», Партита №5, Віолончельний концерт, опера «Мойсей» (фрагменти)

Тема 29. Хорова творчість Л. Дичко

Леся Дичко – провідна композиторка української сучасної хорової культури, миткinya-шестидесятниця, учениця К. Данькевича та Б. Лятошинського. Внесок Л. Дичко у розвиток української музики: відродження давніх традицій і жанрів національного хорового співу,

осучаснення вітчизняного хорового мистецтва, започаткування нових жанрових різновидів хорової музики – світських хорових концертів, дитячих хорових концертів, хорових концертів-балетів, ораторій-балетів, хорових рапсодій, хорових симфоній, хорових опер, опер-ораторій, дитячих кантат тощо. Широта інтересів (музика, живопис, архітектура). Життєвий і творчий шлях. Спащина. Сильові напрямки творчості: «нова фольклорна хвиля», неокласицизм (неовізантизм, необароко), неоромантизм.

Кантата «Червона калина» (на тексти народних пісень) – смілива заявка на оновлення української хорової музики, звернення до неофольклоризму, візитівка творчості Л. Дичко. Відображення героїки козацької доби. Опора на історичні пісні, думний епос, відтінений ліричними жанрами селянського фольклору. Виразова роль інструментального супроводу.

Камерна кантата «Чотири пори року» (на тексти народних пісень) – підсумок неофольклорного періоду творчості Л. Дичко. Оспівування прадавніх звичаїв свого народу. Сучасне «прочитання» українського архаїчного календарно-обрядового фольклору.

Кантата «Сонячне коло» (на вірші Д. Чередниченка) – зразок дитячої кантати. Аналіз фрагментів кантати «Сонячні вершники» та «Сині черевички». Активна громадська позиція в умовах теперішньої війни.

Музичні твори: Л. Дичко. «Червона калина», «Чотири пори року», «Сонячне коло» (фрагменти).

Тема 30. Творчий портрет Є. Станковича.

Євген Станкович – один із наймолодших представників шестидесятників з радикальноавангардовим письмом, учень Б. Лятошницького, потужний український симфоніст сучасності (поруч із В. Сильвестровим), автор музично-театральних жанрів (балетів, опер) хорових творів. Віддає перевагу великим симфонічним, вокально-симфонічним і театральним полотнам.

Симфонізм Є. Станковича. Загальний огляд симфонічної творчості. Новаторство в жанрі симфонії. Розгляд різнопланових симфоній композитора: камерної симфонії №3, «Якось в гостях у великого Вівальді», хорової симфонії-диптиху на вірші Т. Шевченка. Аналіз «Ранкової музики» для соло скрипки і струнних як імпресіоністичної пейзажної замальовки.

Звернення Є. Станковича до камерно-інструментальних жанрів. Триптих «Атональтне» для скрипки і фортепіано – зразок авангардизму.

Оперна та хорова музика у творчості Є. Станковича. Фольк-опера Є. Станковича «Цвіт папороті» як прояв неофольклоризму. Панахида «За померлими з голоду» – реакція митця на важливі події історії українського народу.

Музичні твори: Є. Станкович. Камерна симфонія №3, «Якось в гостях у великого Вівальді», Хорова симфонія-диптих на вірші Т. Шевченка, Фольк-опера «Цвіт папороті»(фрагменти). Панахида «За померлими з голоду» (фрагменти) «Ранкова музика».

Розділ VI. Українська музика кінця XX – поч. XXI ст.

Тема 31. Сучасні процеси в музичному мистецтві на межі XX–XXI століть доби Постмодернізму

Загально-культурний контекст українського мистецтва в період Незалежної України. Знання заборони на написання духовної музики. Активізація творчості композиторів у зверненні до літургій, псаломів, духовних піснеспівів.

Залучення в сучасну композиторську практику технічних можливостей кінця XX – поч. XXI ст. Сутність Постмодернізму (змішування та поєднання найрізноманітніших стилів і жанрів). Розвиток конкретної, електронної та комп'ютерної музики, мультитрекових записів, залучення цитувань, стильових алюзій, тривимірного звуку (простір залу, соло, другий план), звукових петель Інтерес до екзотики. Видовищність породила кліпи, інсталяції, перформанси, а також хеппенінг як мистецтво дії у сучасній композиторській практиці.

Б. Огляд української музики різних регіонів України Галерея українських композиторів межі XX – XXI ст.

Тема 32. Київська композиторська школа

Національна спілка композиторів України (історія створення, функційне призначення, основні регіональні осередки).

Київська школа (найчисельніша, авангардова, провідна). Композитори різних поколінь. Вихованці київської композиторської школи останніх десятиліть: І. Алексійчук, С. Бедусенко, М. Денисенко, А. Загайкевич, С. Зажитько, В. Зубицький, М. Ковалінас, Б. Кривопуст, С. Луньов, Г. Овчаренко, В. Польова, В. Рунчак, Г. Сасько, В. Степурко, І. Стецюк, Б. Стронько, І. Тараненко, Ю. Шевченко, І. Щербаков, Л. Юріна. Вихід молодих композиторів на міжнародний рівень, стажування в Європі, визнання й перемоги у міжнародних композиторських конкурсах, участь у престижних світових фестивалях сучасної музики, членство в міжнародних товариствах та асоціаціях сучасної музики ISCM (*Вікторія Польова* – лауреатка конкурсу Spherical Music (США, 2008), авторка симфонічних, хорових і камерно-інструментальних творів, незмінна учасниця фестивалів сучасної музики у Німеччині, Австрії, Білорусі, Росії, Франції, Чехії, Іспанії, Канаді, США, Китаї, Кореї, Сінгапурі, Польщі; *Людмила Юріна* – членкиня Української секції Міжнародного товариства сучасної музики ISCM та асоціації Музика Феміна Мюнхен (Німеччина), представниця електронної музики, смілива експериментатора; *Богдан Кривопуст* – директор фестивалю «Міжнародний форум музики молодих», домінантою якого стала ідея синтезу мистецтв, яскравий представник перфомансу).

Творчість Ігоря Щербакова (нар. 1955). Голова правління НСКУ (з 2012 р.), лауреат Державної премії України імені Тараса Шевченка та міжнародних премій, представник неофольклоризму, неокласицизму та постмодернізму в

українській музиці. Біографічні відомості, спадщина. Аналіз хору «Богородиця Діво, радуйся» (або дитячої опери «Пастка для відьми»).

Творчість Ганни Гаврилець (1958-2022). До російсько-української війни очолювала Київську організацію Національної Спілки композиторів України (з 2011р.), лауреат Державної премії України імені Тараса Шевченка та міжнародних премій. Перевага лірико-романтичних концепцій, інтерес до різних жанрів. звернення до традиційних форм (особливо до сонатної та циклічної). Творча біографія. Висока популярність хорових творів Г. Гаврилець, оперних на народнопісенні та духовні витoki, що є проявами неофольклоризму та неовізантизму. Характеристика перфомансу «Молитва до пресвятої Богородиці» (виконання твору камерним хором у колі, залучення Г. Гаврилець принципу поступового насичення звучання: від монодії до гармонічного звучання із застосуванням сучасної колористики, посилена увага до краси мелодії) та циклу «Барбівська коляда» (історія написання, опора на українські різдвяні колядки та коляди, загальний піднесений тонус циклу, відтворення атмосфери різдвяних колядувань, контрасти між номерами щодо характеру музики, складу виконавців - залучення дзвонів, дзвіночків, дрімби, солістів, мішаного, чоловічого та дитячого хору).

Творчий портрет Алли Загайкевич (нар.1966). Представниця постмодернізму, «флагман» української електроакустичної музики, лауреат національних премій. Поєднує роботу в академічних жанрах (симфонічна, камерна, електроакустична музика, камерна опера) та сучасному медіамистецтві (аудіовізуальні інсталяції, електроакустичні перфоманси, музика до кіно, відео-арт), пропагує академічну електронну музику в Україні, співпрацює з музикантами експериментальної електронної музики, «нової імпровізаційної музики», бере участь у багатьох міжнародних проектах та фестивалях сучасної музики у Франції, Швеції, Японії, Китаї, Росії, Чехії, Литві, Канаді, Німеччині. Ознайомлення з творчістю (музика до кінофільмів «Поводир», «Жива ватра», «Довбуш», інсталяції).

Творчість Олега Киви (1947-2007). Представник неоромантизму, учень М. Скорика. Композитор-лірик, схильність до камерних висловлювань. Засновник камерної кантати в Україні. Аналіз *Камерної кантати №3* для сопрано і камерного оркестру (1982) у 3-х частинах на вірші раннього П. Тичини, призначена для виконання Ніни Матвієнко. Трагізм змісту, музичні особливості. Розбір твору.

Творчість Володимира Зубицького (1953 р. н.). Лауреат I премії Міжнародного конкурсу баяністів «Кубок світу» (Фінляндія, 1975), Лауреат Міжнародного конкурсу композиторів у Польщі (1985). Основні віхи біографії. Аналіз хору «Дрімба» з хорового концерту «Гори мої, гори» [або *Творчість Володимира Рунчака (нар. 1960).* Диригент і композитор-постмодерніст. Здійснив понад сто світових і українських прем'єр творів сучасних авторів, вільно використовує новітні композиторські техніки. Факти творчої біографії. Ознайомлення з симфонією для баяна «Страсті за Владиславом» (присвяченою В. Золотарьову). Звернення до семантики жанру

духовної музики, залучення джаз-рокових інтонацій та мультимедійних засобів (відеоряд, діапроектор)].

Творчість Золтана Алмашія (1975 р. н.). Сфери діяльності (композитор, віолончеліст, ансамбліст, педагог). Учень Ю. Ланюка (ЛНМА ім. М. Лисенка), Є. Станковича (асистентура НМАУ), О. Лясоня (стажування, Польща).

Засновник і директор струнного квартету імені Л. Ревуцького, соліст «Київської камерати», ансамблю сучасної музики «Рікошет», співзасновник фестивалю класичної та сучасної музики «Гольфстрім».

Композитор-«полістиліст» (за власним визначенням). Тяжіння до синтезу традиційного та новаторського. Concerto grosso №4 «Пори року» (для скрипки та камерного оркестру) – зразок поєднання неоромантичних тенденцій із сучасними засобами композиторського письма. Аналіз окремих частин. Неоромантизм в №№1-3 /«Святкова пісня» (січень), «Вальс на день святого Валентина» (лютий), «Відлига» (березень)/, конкретна музика в №4 /«Проростання» (квітень)/.

Музичні твори: І. Щербаков. «Богородиця Діво, радуйся» (або дитяча опера «Пастка для відьми»); Г. Гаврилець «Молитва до пресвятої Богородиці», «Барбівські коляди»); А. Загайкевич. Музика до кінофільму «Поводир» (або «Жива ватра», «Довбуш»), інсталяції; О. Кива «Камерна кантата №3», В. Зубицький «Дримба» з хорового концерту «Гори мої, гори», твори для баяну; [В. Рунчак «Страсті за Владиславом»]; З. Алмаші Concerto grosso №4 «Пори року» (№№1-4).

Тема 33. Огляд творчості митців харківської композиторської школи

Харківська школа (одна із провідних, «контрцентр» до Києва, оскільки Харків вважався другою столицею України). Її представники: С. Богатирьов (засновник), Д. Клебанов; В. Бібік, В. Губаренко (вихованці Д. Клебанова), О. Щетинський, С. Пілютиков (учень О. Щетинського).

Огляд творчості митців харківської композиторської школи кінця ХХ – початку ХХІ ст.

Валентин Бібік (1940–2003) – композитор-«шестидесятник», авангардист, автор творів великої форми. Творчий портрет В. Бібіка. Аналіз твору «Плач і молитви» для симфонічного оркестру (1992), присвяченого подіям голодомору (фрагмент).

Олександр Щетинський (1960 р. н.) – представник структуралізму, опора на різноманітні сучасні техніки, лауреат семи міжнародних композиторських конкурсів у Польщі, Швейцарії, Франції, Австрії, Люксембурзі, Росії. Біографічна довідка. Творчість О. Щетинського. «Фрагменти з латинської літургії» (1991) для мішаного хору та органу. Метафоричність мислення, опора на старовинні латинські тексти католицького реквієму, абстрактна мова, захоплення авангардними європейськими знахідками.

Сергій Пілютиков (1965 р. н.) – переможець міжнародних композиторських конкурсів у Голландії, Німеччині й Україні, директор

Міжнародного форуму молодих, засновник ансамблю нової музики «Рікошет». Тяжіє до символізму, алегорій («Зигзаги» для ударних і фортепіано, «Нитка» для гобоя соло, «Бал» для симфонічного оркестру, «Книга змін» для струнного оркестру, «Пейзаж-розгалуження» для віолончелі соло тощо).

Музичні твори: В. Бібик «Плач і молитва» для симфонічного оркестру (фрагменти); О. Щетинський. «Фрагменти з латинської літургії» (1991) для мішаного хору та органу. С. Пілютіков. «Бал» для симфонічного оркестру.

Тема 34. Огляд творчості представників львівської композиторської школи.

Львівська композиторська школа (провідна на Західній Україні). Генетичне коріння: європейські традиції (В. Барвінський, Ст. Туркевич-Лукианович, Н. Нижанківський, М. Колесса, Р. Симович, З. Лисько, Р. Савицький – випускники Празької консерваторії; О. Мишуга і М. Солтис – вихованці віденської композиторської школи). Демократична пісенність у творах *Євгена Козака* (1907–1988) та *Анатолія Кос-Анатольського* (1909–1983) (хор «Вівчарик» (на слова Г. Ковалю) Є. Козака та *фортепіанні прелюдії* А. Кос-Анатольського). Неофольклорна спрямованість творчості *Миколи Колесси* (1903–2006)

Творчий портрет Віктора Камінського (1953 р. н.) /голови Львівської організації НСКУ/. Багатогранність композиторських захоплень. Шлях від авангарду та естради – до класичних жанрів та духовних творів. Прояви неоромантизму та неовізантизму. *Кантата-симфонія «Україна. Хресна дорога»* (на тексти Ігоря Калинця) в 4-х частинах (фрагменти) – розвиток традицій С. Людкевича у зверненні до кантати-симфонії, глибина музичного розкриття образів, сучасне композиторське письмо.

Творчість Олександра Козаренка (1963-2023). Неокласик, неоромантик, неофольклорист, постмодерніст, член асоціації «Нова музика». Творча біографія. Тяжіння до хорової музики духовної та фольклорної тематики. Аналіз «Українського Реквієму» (2009) для симфонічного оркестру, хору, квартету співаків, солістів, органу та доповнений українським народним інструментарієм (цимбали, флюяра, тилинка, трембіта), присвяченого усім «жертвам репресій, депортації і голодомору» (або циклу «П'ять ладкань з Покуття»). Поєднання яскраво національного звучання із сучасними композиторськими прийомами.

Творчість Юрія Ланюка (1957 р. н.). Прихильник «радикальної манери письма», неоромантик, учень Д. Задора, лауреат чотирьох національних премій (в т. ч. ім. Т. Шевченка). Основні віхи творчої біографії. Вплив В. Білея та В. Сильвестрова на захоплення авангардовим письмом. Аналіз «Благовіщення» для скрипки соло, мішаного хору і струнного оркестру (2003), «Щедрика» (або «Сонати чекання» для віолончелі, фортепіано і чотирьох мелодичних голосів (1993).

Творчість Богдани Фроляк (1968 р. н.). Представниця неофольклоризму, некласицизму, неоромантизму та постмодернізму; лауреатка Національної

премії України імені Т. Шевченка. Схильність до збереження етнопонаціональних традицій (широке використання українського музичного фольклору), класичних традицій (прихильність до класичних жанрів) та європейського ставлення до застосування інструментарію). Основні віхи творчої біографії. Аналіз окремих творів: «Kyrie eleison» для мішаного хору і струнних (2004) [або «Concerto grosso» для органу та камерного оркестру як зразок поєднання різних епох: бароко, романтизму і сучасності].

Музичні твори: Є. Козак. Хор «Вівчарик», А. Кос-Анатольський. Фортепіанні прелюди, М. Колесса «Лемківське весілля», В. Камінський Кантата-симфонія «Україна. Хресна дорога» (фрагменти); О. Кива. Камерна кантата №3; О. Козаренко «Український Реквієм» (або цикл «П'ять ладкань з Покуття»); Ю. Ланюк. «Благовіщення» для скрипки соло, мішаного хору і струнного оркестру (або «Соната чекання» для віолончелі, фортепіано і чотирьох мелодичних голосів; Б. Фроляк «Kyrie eleison» для мішаного хору і струнних (або «Concerto grosso» для органу та камерного оркестру).

Тема 35. Одеська композиторська школа

Відомості про *Одеську композиторську школу* (історія, етапи розвитку, основні представники). Творчість О. Красотова, його вихованців (К. Цепколенко, Ю. Гомельської, Л. Самодаїєвої, О. Томльонової).

Перетворення Одеси в кінці ХХ – початку ХХІ ст. на центр Нової музики та місце проведення Міжнародних фестивалів «Два дні і дві ночі» (директор К. Цепколенко).

Кармелла Цепколенко (1957 р. н.) – яскрава представниця одеської постмодерної композиторської школи, президент Асоціації нової музики, керівник майстерні сучасної музики у рамках щорічного Міжнародного майстер-курсу для піаністів, лауреат міжнародних композиторських премій, учасниця численних міжнародних форумів і фестивалів у багатьох країнах світу (Австрія, Бельгія, Голландія, Китай, Молдова, Монголія, Німеччина, Росія, Румунія, США, Татарстан, Фінляндія, Франція, Швейцарія, Швеція, Японія тощо). Творчий портрет композиторки. Тяжіння до перфомансів та електронних творів. Аналіз перфомансу для правої руки на фортепіано «Solo-Solissimo». Втілення медитацій і сильних почуттів, поступове ускладнення піаністичної техніки.

Музичні твори:

К. Цепколенко «Solo-Solissimo» – перфоманс для правої руки на фортепіано.

Тема 36. Сучасні композитори Донбасу

Донецька композиторська школа. Особливості формування. Основні представники регіональної музичної культури Донеччини: О. Рудянський, О. Некрасов, М. Шух, О. Скрипник, Є. Петриченко та інші.

Олександр Рудянський (1935 р. н.) – один із найстарших композиторів Донеччини, автор симфонічних і оперних творів, пов'язаних тематикою свого регіону та українськими народнопісенними джерелами.

Валерій Івко (1941 р. н.) – композитор-популяризатор домри.

Донецькі композитори кінця ХХ – початку ХХІ ст.

Олексій Скрипник (1955 р. н.) – представник молодого покоління донецьких композиторів та авангардного напрямку, лауреат міжнародних та національних композиторських конкурсів, голова журі у номінації «Композиція» відродженого ним Міжнародного конкурсу молодих піаністів на батьківщині Сергія Прокоф'єва. Провідні жанри: симфонічній, камерно-інструментальній, хоровій музиці. Написання музики до театральних вистав, комп'ютерних програм, естрадних пісень.

Михайло Шух (1952 р. н, родом з Луганщини) – учасник численних міжнародних фестивалів сучасної музики, засновник низки творчих проєктів: Міжнародного оперного проєкту «Зірки у себе вдома», Міжнародного симфонічного проєкту «Мости» (Україна – США – Таїланд), Всеукраїнського хорового фестивалю «Співочий Собор» (директор). Творча біографія. Широкий спектр музичних жанрів. Внесок у відродження національної духовної музики. Реквієм «Lux aeterna» (1986). Поєднання канонічних латинських текстів з поезією російських поетів-символістів М. Мінського, В. Соловйова, К. Бальмонта. Синтез музичних інтонацій католицького григоріанського хоралу, поліфонічних обробок протестантських хоралів, звучання православного партесного співу з авторським стилем. Співвідношення синтезованих звуків із «живими» інструментами й голосами.

Приклади жанрово-стильового синтезу: Органна меса «Via Dolorosa», хоровий концерт «І промовив я в серці своєму» (1992) на тексти Еклезіаста і латинських частин реквієму – «Kyrie eleison», «Lacrimosa» і «Agnus Dei».

Євген Петриченко (1976 р. н.) – представник конкретної і магнітофонної музики, автор проєкта «Мистецтво молодих – майбутнє Донбаса». Залучення фонограм, що поєднуються з «живим» виконанням», алюзій (асоціативних паралелей). «Requiem-quartet» для флейти, скрипки, віолончелі, фортепіано та фонограми автентичної музики (2007). Відсутність канонічного латинського тексту, наявність фонограми із записом автентичного співу похоронних голосінь, звучанням народних інструментів. «Антитези» – вияв зв'язків з українським фольклором.

Основні риси творчості композиторів Донбасу кінця ХХ – початку ХХІ ст.: діалог Схід-Захід, захоплення жанрами церковної музики з авторським трактуванням, пошуки нового звучання фольклору.

Музичні твори: М. Шух. «Пробудження», «Весняний передзвін»; Є. Петриченко «Антитези».

Тема 37. Творчість кримськотатарських композиторів:

Творчість кримськотатарських композиторів: загальний огляд.

Алемдар Караманов (1934–2007) – засновник музичного напрямку «релігія в симфонізмі», автор симфоній, інструментальних концертів, камерно-інструментальних і хорових творів, музики до кінофільмів. «Плач» для скрипки (фрагмент).

Мерзіє Халітова (1956) – композиторка-інструменталістка яскраво національного спрямування. «*Ашик наме*» для 3-х віолончелей і оркестру – про долю кримсько-татарського народу.

Музичні твори: А. Караманов «Плач» для скрипки, М. Халітова «Ашик наме» для 3-х віолончелей і оркестру.

Тема 38. Закарпатська композиторська школа.

Професійна музична культура Закарпаття: шлях формування. Творчий портрет Д. Задора. Фортепіанний концерт. Вокальні та хорові твори.

Творчий портрет І. Мартона. Меса. Скрипковий концерт.

Закарпатська композиторська школа на сучасному етапі. Робота закарпатського осередку Національної Спілки Композиторів України (з 1994 року), Національної Ліги композиторів та інших організацій. Формування талановитої молоді. Ознайомлення з творчістю композиторів сучасності.

Віктор Теличко (1957 р. н.) – голова закарпатського осередку НСКУ, автор симфонічних, хорових, камерно-інструментальних, камерно-вокальних творів, музики до вистав. Творчий портрет. Розбір хору «Гомін Карпат», «Карпатського капричіо» для двох фортепіано і симфонічного оркестру».

Василь Гайдук (1938 р. н.) – хоровий композитор, автор ряду кантат, хорових концертів, хорових мініатюр, обробок закарпатських народних пісень. Основні віхи біографії. Риси творчості. Музичний аналіз «*Stabat Mater*» (або «Українського реквієму»).

Йосип Базель (1932–2013) – камерно-інструментальний композитор. Музичний аналіз одного із квартетів.

Володимир Волонтир (1956 р. н.) – засновник і керівник Мукачівської хорової школи хлопчиків, останній учень Д. Задора, автор хорової, симфонічної та камерно-інструментальної музики. Музичний аналіз хорових обробок закарпатських народних пісень («Через поле широке», «Кой ми прийшла карта»), хору «Прелюдія». Фортепіанна музика В. Волонтира. Збірка «Фортепіанні твори для дітей та юнацтва» (2022).

Віктор Янцо (нар. 1978) – учень В. Теличка, М. Скорика та Є. Станковича. Робота в жанрі серйозної та легкої музики. Музичний аналіз «Закарпатської» сюїти №1, симфонічних і камерних творів (на вибір).

Музичні твори: В. Теличко. Хор «Гомін Карпат», «Карпатське капричіо» для двох фортепіано і симфонічного оркестру»; камерна симфонія «Ремінсценції» (на вибір викладача); В. Гайдук. «*Stabat Mater*» (або «Український реквієм») (фрагменти); В. Волонтир. Хорові обробки закарпатських народних пісень «Через поле широке», «Кой ми прийшла карта», хор «Прелюдія»; В. Янцо. «Закарпатська» сюїта №1, симфонічні та камерні твори.

Тема 39. Творчість композиторів української діаспори

Огляд творчості композиторів української діаспори.

Микола Фоменко (1894–1961) – композитор-імпресіоніст, випускник Харківської консерваторії. Тяжіння до фортепіанних мініатюр. Звернення до опер та симфонічних творів.

Михайло Гайворонський (1892–1950) – композитор із середовища січових стрільців, автор збірок хорових січових пісень, обробок народних пісень («Гуцульське Різдво») тощо.

Василь Безкоровайний (1880–1966) – один із найплідніших композиторів української діаспори в США, Різноманітність творчості. Популярність пісенної творчості («Чари ночі» (сл. О. Олесья, «Думи мої», «Сон» (сл. Т. Шевченка), дитячі пісні «На свято матері» (сл. Г. Черінь), «У мамин день» (сл. Р. Завадовича). Цінність духовних хорів.

Юрій (Джордж) Фіала (1922-2017) – відомий представник української діаспори в Канаді. Найзначніші твори: «Літургія на 1000-ліття християнства в Україні», симфонічна поема «Тіні забутих предків» тощо.

Ігор Соневицький (1925–2006) – представник української культури в США. Роль В. Барвінського у формуванні І. Соневицького-композитора. Тема ностальгії за Україною у творчості композитора. Традиційність музичної мови. Звернення до творів великої форми. Популярність фортепіанного концерту.

Мар'ян Кузан (1925–2005), Вірко Білей (нар.1938) – українські композитори-модерністи. Жанрова палітра. Фрагменти ораторії М. Кузана «Неофіти» (сл. Т. Шевченко), «Час мрій» – сюїта №5 В. Білея для фортепіанного квінтету.

Андрій Гнатишин (1906–1995) – український композитор, регент Віденської греко-католицької церкви. Вірність засадам української церковної традиції. Літургії.

Музичні твори: М. Гайворонський, В. Безкоровайний. Пісні; М. Фоменко. Прелюди; М. Кузан. «Неофіти» (фрагменти); В. Білей. Сюїта №5; А. Гнатишин. Літургія (фрагменти).

Тема 40. Фестивальний рух в Україні. Українські музичні фестивалі сучасної музики кінця ХХ – початку ХХІ ст.

Активізація Міжнародних культурних центрів в Україні на початку 90-х років. Українські музичні фестивалі – каталізатор розвитку сучасної музики. Основні тенденції фестивального руху на перетині століть.

«Київ Музик Фест»: ретроспективний погляд на сучасну українську музику для підвищення авторитету національної культури. Прем'єри сезону. Форум музики молодих: демонстрація розвитку «молодої» української музики, своєрідний показник нових тенденцій у академічному мистецтві.

Львівські «Контрасти». Концепція «Контрастів»: сучасна українська музика в контексті світової. Спеціальний акцент на музиці країн Східної Європи, вагомою частиною програми якої є класика ХХ ст., а також чимало творів, що є показовими для нашого часу й модерної музики загалом.

Одеський фестиваль «Два дні і дві ночі». Концепція фестивалю. Організатори фестивалю. Належність фестивалю до Європейської конференції промоутерів нової музики (European Conference of promotere new music).

Ужгородські фестивалі «Музичне сузір'я Закарпаття». Історія, організатори, учасники.

Активізація фестивального руху в Україні – свідчення підвищення рівня сучасних мистецьких процесів у самій країні, та за її межами.

Музичні твори: Відеофрагменти фестивалів.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		практ.	інд.	самостійна робота
3 курс V семестр				
Розділ I. Архаїка, українське Середньовіччя, Відродження та Бароко				
Тема 1. Специфіка первісної музики та музики східних слов'ян на території України.	1	-	1	-
Тема 2. Музика українського Середньовіччя та Відродження. Світське та церковне мистецтво	4	-	3	1
Тема 3. Українське музичне Бароко. Духовні та світські канти. Шкільна драма Творчість М. Дилецького. «Грамадика музикальна»	8	-	4	4
Розділ II. Музичне мистецтво доби Просвітництва				
Тема 4. «Золота доба» української музики. Вертеп. Пісня-романс у творчості С. Климовського та Г. Сковороди.	3	-	2	1
Тема 5. Ранні сонати та симфонії. Інструментальний жанр у творчості М. Березовського та Д. Бортнянського. Перші спроби внесення українських національних мелодій у жанр симфонії (Е. Ванжура, невідомий автор)	8	-	6	2
Тема 6. Духовний хоровий концерт другої половини XVIII ст. Хорові концерти М. Березовського, Д. Бортнянського, А. Веделя	6	-	6	-
Тема 7. Оперний жанр у творчості М. Березовського та Д. Бортнянського	4	-	2	2
Розділ III. Українське музичне мистецтво доби Романтизму (XIX ст.)				
Тема 8. «Перемиська композиторська школа». Творчість М. Вербицького та І. Лаврівського	3	-	2	1

<i>Тема 9. Пісенно-хорова творчість українських композиторів другої половини ХІХ ст.</i>	4	-	2	2
<i>Тема 10. Музично-сценічні жанри. Розвиток українського театру. Співоігри М. Вербицького («Підгіряни»). Музика до вистав П. Ніщинського («Вечорниці»)</i>	3	-	3	-
<i>Підсумкове заняття</i>	1	-	1	-
<i>Всього:</i>	45	-	32	13
<i>VI семестр</i>				
<i>Тема 10 (продовження). Розвиток української національної опери. «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемівського – перша українська опера. Розвиток жанру. Опери М. Аркаса («Катерина») та А. Вахнянина («Купала»)</i>	3	-	2	1
<i>Тема 11. Інструментальна музика. Етапи становлення української романтичної симфонії. Симфонії М. Вербицького. Музикознавча література про «Українську» симфонію М. Колачевського (I–IV ч.)</i>	2	-	2	-
<i>Тема 12. М.Лисенко – центральна постать українського романтизму. Музикознавча література про композитора. Роль жанру обробки української народної пісні та поезії Т. Шевченка у формуванні національного стилю М.Лисенка (цикл «Музика до “Кобзаря”»). Загальний огляд хорової та камерно-вокальної творчості композитора. Огляд оперної творчості М. Лисенка. «Наталка Полтавка», «Тарас Бульба». Образ козацтва й Тараса Бульби в однойменній опері М. Лисенка. Загально-романтична та фольклорна лінії в камерно-інструментальній творчості М. Лисенка. Фортепіанні твори.</i>	13	-	12	1
<i>Розділ IV. Українська музика першої половини ХХ ст.</i>				
<i>Тема 13. Нові мистецькі напрями й течії в українському музичному мистецтві поч. ХХ ст.</i>	1	-	1	-
<i>Тема 14. Постромантичне спрямування творчості С. Людкевича, С. Борткевича, Н. Нижанківського</i>	1	-	1	-
<i>Тема 15. Прояви сецесії у творчості В.Барвінського та Н.Нижанківського</i>	2	-	2	-
<i>Тема 16. Посилення фольклоризму на початку ХХ ст. Підйом української хорової музики.</i>	2	-	2	-

Жанр хорової обробки у творчості К. Стеценка, О. Кошиця, М. Леонтовича.				
Тема 17. Неовізантизм. Духовні твори К.Стеценка, М.Леонтовича, Я.Яциневича	2	-	2	-
Тема 18. Символізм в українському музичному мистецтві	2	-	2	-
Тема 19. Імпресіоністичний звукопис у творчості В. Барвінського, К. Стеценка, пізнього М. Леонтовича (оригінальні хори, опера «На русалчин Великдень»)	3	-	2	1
Тема 20. Фольклоризм та імпресіонізм у творчості Л. Ревуцького. Своєрідність першої зрілої національної симфонії	3	-	2	1
Тема 21. Експресіонізм у творчості Ст. Туркевич	2	-	2	-
Тема 22. Експресіонізм у творчості Б. Лятошинського. Симфонія №3. Сюїта «Тарас Шевченко». Хорова поема «Тече вода в синє море». Прояви інших напрямів у творчості Б. Лятошинського («Відображення», «Український квінтет», «Золотий обруч»)	5	-	4	1
Тема 23. Неокласицизм у творчості В. Косенка	2	-	2	-
<i>Контрольний урок</i>	2	-	2	-
<i>Курсова робота</i>	30	-	-	30
<i>Підготовка та проходження екзамену</i>	30	-	-	30
<i>Всього:</i>	105	-	40	65
<i>VII семестр</i>				
Тема 24. Урбанізм в Україні (К. Данькевич, Ю. Мейтус). Зародження конструктивізму та конкретної музики (О. Мосолов, В. Задерацький). Танцювально-пісенна культура урбанізму. Джаз в Україні	3	-	2	1
<i>Розділ V. Українське музичне мистецтво другої половини ХХ ст. Творчість композиторів-«шестидесятників»</i>				
Тема 25. Мистецькі напрямки та композиторська техніка другої половини ХХ ст.	3	-	2	1
Тема 26. Група «Київський авангард» Творчість Л. Грабовського, В. Годзяцького	4	-	2	2
Тема 27. Творчий портрет В. Сильвестрова.	4	-	2	2
Тема 28. Творчий портрет М. Скорика. Прояви «Нової фольклорної хвилі» у «Гуцульському триптиху» та «Карпатському концерті». Тенденції неокласицизму у	8	-	6	2

фортепіанній Партиті №5 та неоромантизм у Віолончельному концерті. Опера «Мойсей».				
<i>Тема 29.</i> Хорова творчість Л. Дичко. Кантати «Червона калина», «Пори року» та «Сонячне коло».	3	-	2	1
<i>Тема 30.</i> Творчий портрет Є. Станковича. Симфонічна, хорова, камерно-інструментальна та оперна творчість	8	-	6	2
<i>Розділ VI. Українська музика кінця ХХ – поч. ХХІ ст. Огляд української музики різних регіонів України</i>				
<i>Тема 31.</i> Сучасні процеси в музичному мистецтві на межі ХХ–ХХІ століть доби Постмодернізму.	2	-	2	-
<i>Тема 32.</i> Київська композиторська школа. Творчість І. Щербакова, Г. Гаврилець, А. Загайкевич, Творчість О. Киви, В. Зубицького та З. Алмаші	9	-	7	2
Підсумкове заняття	1	-	1	-
<i>Всього:</i>	45	-	32	13
<i>VIII семестр</i>				
<i>Тема 33.</i> Огляд творчості митців харківської композиторської школи. Творчий портрет В. Бібіка. Творчість О. Щетинського, С. Пілютікова	7	-	6	1
<i>Тема 34.</i> Огляд творчості представників львівської композиторської школи. Творчий портрет В. Камінського. Творчість О. Козаренка, Ю. Ланюка та Б. Фроляк	9	-	8	1
<i>Тема 35.</i> Одеська композиторська школа. Творчий портрет К. Цепколенко	3	-	2	1
<i>Тема 36.</i> Сучасні композитори Донбасу	2	-	2	–
<i>Тема 37.</i> Творчість кримсько-татарських композиторів	2	-	2	–
<i>Тема 38.</i> Закарпатська композиторська школа: шлях формування. Творчий портрет Д. Задора. Фортепіанний концерт. Вокальні та хорові твори. Творчий портрет І. Мартона. Меса. Скрипковий концерт. Закарпатська музика на сучасному етапі. Творчий портрет В. Теличка. Творчість В. Гайдука, Й. Базеля, В. Волонтира, В. Янца	13	-	12	1
<i>Тема 39.</i> Творчість композиторів української діаспори	3	-	2	1

<i>Тема 40. Українські музичні фестивалі сучасної музики кінця XX – початку XXI ст.</i>	3	-	3	–
<i>Повторення вивченого</i>	2	-	2	–
<i>Підсумкове заняття</i>	1	-	1	–
<i>Всього:</i>	45	-	40	5

ПЛАН ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

V семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Розділ I. Архаїка, українське Середньовіччя, Відродження та Бароко</i>		
1.	<i>Тема 1.</i> Специфіка первісної музики та музики східних слов'ян на території України. <i>Тема 2.</i> Музика українського Середньовіччя та Відродження. Світське мистецтво	2
2.	Церковне мистецтво Середньовіччя та Відродження	2
3.	<i>Тема 3.</i> Українське музичне Бароко. Духовні та світські канти. Шкільна драма	2
4.	Творчість М.Дилецького. «Граматика музикальна»	2
<i>Розділ II. Музичне мистецтво доби Просвітництва</i>		
5.	<i>Тема 4.</i> «Золота доба» української музики. Вертеп. Пісня-романс у творчості С.Климовського та Г.Сковороди.	2
6.	<i>Тема 5.</i> Ранні сонати та симфонії. Інструментальний жанр у творчості М.Березовського	2
7.	Сонати та симфонії Д.Бортнянського	2
8.	Перші спроби внесення українських національних мелодій у жанр симфонії (Е.Ванжура, невідомий автор)	2
9.	<i>Тема 6.</i> Духовний хоровий концерт другої половини XVIII ст. Хорові концерти М. Березовського	2
10.	Хоровий концерт у творчості Д. Бортнянського. Двохорний концерт «Тебе, Бога, хвалимо» (C-dur, «Te Deum»), Хоровий концерт №32 («Скажи ми, Господи»)	2
11.	Хоровий концерт у творчості А.Веделя	2
12.	<i>Тема 7.</i> Оперний жанр у творчості М. Березовського та Д. Бортнянського	2
<i>Розділ III. Українське музичне мистецтво доби Романтизму (XIX ст.)</i>		
13.	<i>Тема 8.</i> «Перемиська композиторська школа». Творчість М.Вербицького та І.Лаврівського	2
14.	<i>Тема 9.</i> Пісенно-хорова творчість українських композиторів другої половини XIX ст.	2
15.	<i>Тема 10.</i> Музично-сценічні жанри. Розвиток українського театру. Співоігри М. Вербицького («Підгіряни»). Музика до вистав П. Ніщинського («Вечорниці»)	3
16.	Підсумкове заняття	1
VI семестр		
1.	<i>Тема 10 (продовження).</i> Розвиток української національної опери. «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-	2

	Артемівського – перша українська опера. Розвиток жанру. Опери М. Аркаса («Катерина») та А. Вахнянина («Купала»)	
2.	<i>Тема 11.</i> Інструментальна музика. Етапи становлення української романтичної симфонії. Симфонії М. Вербицького. Музикознавча література про «Українську» симфонію М. Колачевського (I–IV ч.)	2
3.	<i>Тема 12.</i> М.Лисенко – центральна постать українського романтизму. Музикознавча література про композитора	2
4.	Роль жанру обробки української народної пісні та поезії Т. Шевченка у формуванні національного стилю М.Лисенка (цикл «Музика до “Кобзаря”»).	2
5.	Загальний огляд хорової та камерно-вокальної творчості композитора.	2
6.	Огляд оперної творчості М. Лисенка. «Наталка Полтавка», «Тарас Бульба»	2
7.	Образ козацтва й Тараса Бульби в однойменній опері М. Лисенка	2
8.	Загально-романтична та фольклорна лінії в камерно-інструментальній творчості М. Лисенка. Фортепіанні твори.	2
<i>Розділ IV. Українська музика першої половини ХХ ст.</i>		
9.	<i>Тема 13.</i> Нові мистецькі напрями й течії в українському музичному мистецтві поч. ХХ ст. <i>Тема 14.</i> Постромантичне спрямування творчості С. Людкевича, С. Борткевича, Н. Нижанківського	2
10.	<i>Тема 15.</i> Прояви сецесії у творчості В.Барвінського та Н.Нижанківського	2
11.	<i>Тема 16.</i> Посилення фольклоризму на початку ХХ ст. Підйом української хорової музики. Жанр хорової обробки у творчості К. Стеценка, О. Кошиця, М. Леонтовича.	2
12.	<i>Тема 17.</i> Неовізантизм. Духовні твори К.Стеценка, М.Леонтовича, Я.Яциневича	2
13.	<i>Тема 18.</i> Символізм в українському музичному мистецтві	2
14.	<i>Тема 19.</i> Імпресіоністичний звукопис у творчості В. Барвінського, К. Стеценка, пізнього М. Леонтовича (оригінальні хори, опера «На русалчин Великдень»)	2
15.	<i>Тема 20.</i> Фольклоризм та імпресіонізм у творчості Л. Ревуцького. Своєрідність першої зрілої національної симфонії	2
16.	<i>Тема 21.</i> Експресіонізм у творчості Ст. Туркевич	2

17.	<i>Тема 22. Експресіонізм у творчості Б. Лятошинського Симфонія №3. Сюїта «Тарас Шевченко»</i>	2
18.	Б. Лятошинський. Хорова поема «Тече вода в синє море». Прояви інших напрямів у творчості Б. Лятошинського («Відображення», «Український квінтет», «Золотий обруч»)	2
19.	<i>Тема 23. Неокласицизм у творчості В. Косенка</i>	2
20.	Контрольний урок	2
VII семестр		
1.	<i>Тема 24. Урбанізм в Україні (К. Данькевич, Ю. Мейтус). Зародження конструктивізму та конкретної музики (О. Мосолов, В. Задерацький). Танцювально-пісенна культура урбанізму. Джаз в Україні</i>	2
<i>Розділ V. Українське музичне мистецтво другої половини ХХ ст. Творчість композиторів-«шестидесятників»</i>		
2.	<i>Тема 25. Мистецькі напрямки та композиторська техніка другої половини ХХ ст.</i>	2
3.	<i>Тема 26. Група «Київський авангард» Творчість Л. Грабовського, В. Годзяцького</i>	2
4.	<i>Тема 27. Творчий портрет В. Сильвестрова.</i>	2
5.	<i>Тема 28. Творчий портрет М. Скорика. Прояви «Нової фольклорної хвилі » у «Гуцульському триптиху» та «Карпатському концерті»</i>	2
6.	Тенденції неокласицизму у фортепіанній Партиті №5 та неоромантизм у Віолончельному концерті М. Скорика	2
7.	М. Скорик. Опера «Мойсей».	2
8.	<i>Тема 29. Хорова творчість Л. Дичко. Кантати «Червона калина», «Пори року» та «Сонячне коло». Тематична контрольна</i>	2
9.	<i>Тема 30. Творчий портрет Є. Станковича. Симфонічна творчість</i>	2
10.	Є. Станкович. Хорова творчість	2
11.	Є. Станкович. Камерно-інструментальна та оперна творчість.	2
<i>Розділ VI. Українська музика кінця ХХ – поч. ХХІ ст. Огляд української музики різних регіонів України</i>		
12.	<i>Тема 31. Сучасні процеси в музичному мистецтві на межі ХХ–ХХІ століть доби Постмодернізму Тематична контрольна .</i>	2
13.	<i>Тема 32. Київська композиторська школа. Творчість І. Щербакова та Г. Гаврилець.</i>	2
14.	Творчий портрет А. Загайкевич	2
15.	Творчість О. Киви, В. Зубицького та З. Алмаші	3
16.	Підсумкове заняття	1

VIII семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<i>Тема 33.</i> Огляд творчості митців харківської композиторської школи. Творчий портрет В. Бібіка	2
2.	Творчість О. Щетинського	2
3.	Творчість С. Пілютікова	2
4.	<i>Тема 34.</i> Огляд творчості представників львівської композиторської школи. <i>Тематична контрольна</i>	2
5.	Творчий портрет В. Камінського	2
6.	Творчість О. Козаренка та Ю. Ланюка	2
7.	Творчість Б. Фроляк	2
8.	<i>Тема 35.</i> Одеська композиторська школа. Творчий портрет К. Цепколенко	2
9.	<i>Тема 36.</i> Сучасні композитори Донбасу	2
10.	<i>Тема 37.</i> Творчість кримсько-татарських композиторів	2
11.	<i>Тема 38.</i> Закарпатська композиторська школа: шлях формування	2
12.	Творчий портрет Д. Задора. Фортепіанний концерт. Вокальні та хорові твори	2
13.	Творчий портрет І. Мартона. Меса. Скрипковий концерт.	2
14.	Закарпатська музика на сучасному етапі. Творчий портрет В. Теличка	2
15.	Хорова творчість В. Гайдука та камерно-інструментальна творчість Й. Базеля	2
16.	Хорова та фортепіанна музика В. Волонтира, симфонічні та камерні твори В. Янца	2
17.	<i>Тема 39.</i> Творчість композиторів української діаспори	2
18.	<i>Тема 40.</i> Українські музичні фестивалі сучасної музики кінця ХХ – початку ХХІ ст.	3
19.	Повторення вивченого	2
20.	Підсумкове заняття	1
Всього		144

САМОСТІЙНА РОБОТА III курс: V семестр

№	Тема, зміст	Література, джерела	год
1.	<u>До теми-2:</u> Естетика середньовіччя та	http://megalib.com.ua/content/5826_Serednovichna_estetika.html	1

	Відродження. Її прояви в Україні (інд./з №2)	Корній Л. Історія української музики. Київ–Харків–Нью-Йорк, 1996. Вип. 1. С.46–48, 87–92.	
2.	<u>До теми-3:</u> Роль освіти в часи українського Бароко. Музична освіта. Огляд творчості авторів українських кантів (інд./з № 3)	Корній Л. Історія української музики. Київ–Харків–Нью-Йорк, 1996. Вип. 1. С.102–106, 203–205. Івченко. Л. Український кант XVII–XVIII ст. Київ, 1990. С.172–186 с. Корній Л. Історія української музики. Київ–Харків–Нью-Йорк, 1996. Вип. 1. С.206–221.	3
3.	<u>До теми-3:</u> Музикознавча література про М. Дилецького (інд./з. № 4)	Корній Л. Історія української музики. Київ–Харків–Нью-Йорк, 1996. Вип. 1. С.238–246.	1
4.	<u>До теми-4:</u> Відомості про С. Климовського: (до заняття № 5 Музикознавча література про Вертеп. (інд/з .№5)	Д/ф «“Їхав козак за Дунай” – пісня всесвіту» Корній Л. Історія української музики. Київ–Харків–Нью-Йорк, 1998. Вип. 2. С.134–151.	1
5.	<u>До теми-5:</u> Перегляд відео-лекції Л. Кияновської про М. Березовського. (інд./з. № 6)	https://www.youtube.com/watch?v=JBr5P4Pp-nM&ab_channel=%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%B3%D0%94%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%87	1
6.	<u>До теми-5:</u> Музикознавча література про сонати та симфонії М. Березовського, Д. Бортнянського (інд./з. № 6-7)	Корній Л. Історія української музики. Київ–Харків–Нью-Йорк, 1998. Вип. 2. С.210–215, 283–296.	1
7.	<u>До теми-7:</u> Л. Корній про оперну творчість М. Березовського, Д. Бортнянського (інд./з. № 12)	Корній Л. Історія української музики. Київ–Харків–Нью-Йорк, 1998. Вип. 2. С.204–209, 254–282.	2

8.	<u>До теми-8:</u> Перегляд відео-лекції Л. Кияновської про М. Вербицького. Біографічні відомості про І. Лаврівського (інд./з №13)	https://www.youtube.com/watch?v=8k51N7LcmRo&ab_channel=%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%B3%D0%94%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%87 Українська музична література /ред. Л. Яросевич. Тернопіль , 2002. Кн.2 С.44–68.	1
9.	<u>До теми-9:</u> Творчі біографії В. Заремби, В. Матюка, І. Воробкевича, Д. Січинського (створення презентації – за бажанням) (до заняття № 14)	1. Українська музична література /ред. Л. Яросевич. Тернопіль , 2002. Кн.2 С.69–129. 2. Кияновська Л. Галицька музична культура другої половини ХІХ ст.// Українська музична культура. Львів, 2009. С.90–102.	2

ВСЬОГО: 13годин

III курс: VI семестр

1.	<u>До теми-10:</u> Українська опера в лисенківську добу. Перегляд відео фрагментів опер «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемівського, «Катерина» М. Аркаса, «Купала» А. Вахнянина Відомості про М. Аркаса та А. Вахнянина (інд./з № 1)	1. Кияновська Л. Галицька музична культура другої половини ХІХ ст.// Українська музична культура. Львів, 2009. С.78–83. YouTube Фільм-опера «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемівського, постановка 1953 р. Оп. «Катерина» М. Аркаса – Український Музичний Світ https://www.youtube.com/watch?v=lnxPf1Zbs1k&ab_channel=%D0%AE%D0%BB%D1%96%D1%8F%D0%9E%D0%BC%D0%B5%D1%82%D1%8E%D1%85	1
2.	<u>До тем-11–12:</u> Музикознавча література про М. Лисенка та М. Колачевського (інд./з № 2, 3)	Корній Л. М.В.Лисенко. <i>Історія української музики</i> . Ч.3 Київ– Нью-Йорк, 2001. С.252–274; 393; Василенко О. Творчість М. Колачевського у просторі української культури ХІХ ст.// Українське музикознавство. Київ, 2014. Вип. 48. С.121–131.	1

3.	<u>До тем-14–19:</u> Біографічні відомості про С. Борткевича, Н. Нижанківського, О. Кошиця, Я. Яциневича, Ф. Якименка. Музикознавча література про М. Леонтовича (інд./з № 9, 11, 12, 14)	Тишкевич М. Сергій Борткевич – останній романтик серед композиторів. https://uain.press/blogs/sergij-bortkevych-ostannij-romantyk-sered-kompozytoriv-1185789 Романчишин В. Г. Творча спадщина Миколи Леонтовича в контексті української національної культури. //Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2022. № 3. С. 41–47.	1
4.	<u>До тем-20–21:</u> Музикознавча література про Л. Ревуцького та Ст. Туркевич (інд./з. № 15, 16)	1.Кобрин Н. В. Творчість Левка Ревуцького в контексті української музичної культури ХХ ст. Методична розробка. Львів, 2013. С.3-11. 2. Стефанія Туркевич Лукіянович. Творчість. Онлайн-лекція від Л. Кияновської	1
5.	<u>До тем-22–23:</u> Музикознавча література про Б. Лятошинського (інд./з. № 17–18) Музикознавча література про В. Косенка (до інд./з. № 19)	1.Чухліб М. Борис Лятошинський – невизнаний геній української класичної музики. https://slukh.media/texts/borys-lyatoshynskyj/ 2 Луніна А. Євген Станкович: «Борис Лятошинський – унікальний український композитор» http://chasopysnmau.com.ua/article/view/243057/240903 3. Венничук Г. Борис Лятошинський: творчий портрет (фрагмент відео); 4.Шевелева М. Віктор Косенко – корифей української фортепіанної музики. https://uain.press/blogs/1116050-1116050	1
ВСЬОГО:		5 годин	
IV курс: VII семестр			
1.	<u>До теми-24:</u> Біографічні відомості про Я. Барнича та історію написання «Гуцулки Ксені» (інд./з. № 1)	Я. Барнич – wikipedia.	1
2.	<u>До теми-25:</u> Мистецькі неонапрямки та композиторські техніки кінця ХХ – поч. ХХІ ст. (інд./з. № 2)	«Українська музична енциклопедія» томи 1–6. Київ, 2006–2022.	1

3.	<u>До теми-26:</u> Життєвий і творчий шлях Л. Грабовського та В. Годзяцького (інд./з. № 3)	Кияновська Л. Леонід Грабовський // Українська музична культура. Львів, 2009. С. 231–234. Кузик В. Віталій Годзяцький – один із «бунтівної п'ятірки» 1960-х // Музика. 2012 № 1. С. 52–57.	2
4.	<u>До теми-27:</u> Музикознавча література та перегляд документальних фільмів про В. Сильвестрова (інд./з. № 4)	Кияновська Л. Валентин Сильвестров // Українська музична культура. Львів, 2009. С. 235–239. В. Сильвестров – wikipedia. Валентин Сильвестров, оточення та контекст. Алла Загайкевич – youtube	2
5.	<u>До теми-28:</u> Автобіографія М. Скорика. Перегляд д/ф про композитора (до заняття № 5) Л. Кияновська про «Гуцульський триптих», «Карпатський концерт» та оперу «Мойсей» (інд./з. № 5, 7)	Мирослав Скорик. Львівська консерваторія 1955–1960 років //Кияновська Л. Мирослав Скорик: людина і митець. Львів, 2008. С.31–47. Д/ф «Десять нот, що змінили Україну» 2014. Кияновська Л. Мирослав Скорик: людина і митець. Львів, 2008. С.199–214, 262–285, 419–531.	2
6.	<u>До теми-29:</u> Музикознавча література та перегляд документальних фільмів про Л. Дичко (інд./з. № 9)	Грица С. Леся Дичко: шлях у мистецтві // «Музика». 2011. № 1 – 2. С. 20 – 23. Кашкаха О. Творчий портрет Л. Дичко – youtube. Музика і музиканти. Леся Дичко – youtube.	1
8.	<u>До теми-30:</u> Музикознавча література та перегляд документальних фільмів про Є. Станковича (інд./з. № 10–11)	Кияновська Л. Євген Станкович // Українська музична культура. Львів, 2009. С. 254–258 Музика і музиканти. Євген Станкович. Ч.1 . youtube.	2
9.	<u>До теми-32:</u> Біографічні відомості про І. Щербакова та Г. Гаврилець (інд./з. № 13)	Кияновська Л. Ганна Гаврилець // Українська музична культура. Львів, 2009. С. 283–286. Щербаков І. – сайт НСКУ, wikipedia	1

10	<u>До теми-32:</u> Біографічні відомості про А. Загайкевич. Інтерв'ю з А. Загайкевич (інд./з. № 14) Біографічні відомості про О. Киву, В. Зубицького та З. Алмаші (інд./з. № 15)	А. Загайкевич – сайт НСКУ, wikipedia. Скиба-Якубова І. Принципова непафосність і внутрішня чесність. Алла Загайкевич, Сергій Жадан — про оперу «Вишиваний. Король України» https://lb.ua/culture/2021/10/13/496150_prin_tsipova_nepafosnist_i_vnutrishnya.html О. Кива, В. Зубицький та З. Алмаші – сайт НСКУ, wikipedia	1
ВСЬОГО:		13 години	
IV курс: VIII семестр			
1.	<u>До теми-33:</u> Біографічні відомості про В. Бібіка, О. Щетинського та С. Пілютікова (інд./з. № 1–3)	Кияновська Л. Валентин Бібік, Олександр Щетинський // Українська музична культура. Львів, 2009. С. 289–290, 308–310. В. Бібік, О. Щетинський, С. Пілютіков – сайт НСКУ, wikipedia	1
2.	<u>До теми-34:</u> Біографічні відомості про В. Камінського, О. Козаренка, Ю. Ланюка, Б. Фроляк (інд./з. № 5–7)	Кияновська Л Віктор Камінський, Юрій Ланюк, Олександр Козаренко // Українська музична культура. Львів, 2009. С. 272–282, 324–328. В. Камінський, О. Козаренко, Ю. Ланюк, Б. Фроляк – сайт НСКУ, wikipedia	1
3.	<u>До теми-35:</u> Біографічні відомості про К. Цепколенко, (інд./з. № 8–10)	Кияновська Л Кармелла Цепколенко // Українська музична культура. Львів, 2009. С. 296–300. К. Цепколенко – сайт НСКУ, wikipedia	1
4.	<u>До теми-38:</u> Біографічні відомості про композиторів Закарпаття. Музикознавча література про Д. Задора, І. Мартона, В. Теличка, В. Волонтира, В. Гайдука, Й. Базеля (інд./з. № 12–16)	Зб. «Професійна музична культура Закарпаття: етапи становлення». Ужгород, 2005. Вип.1; Ужгород, 2010. Вип.2; Ужгород, 2016. Вип. 3. Мадяр-Новак В. 100 років Дезидерія Задора https://zakarpattya.net.ua/News/102271-100-rokiv-Dezyderiia-Zadora-FOTO Піцур Н. Творчий портрет Іштвана Мартона. Ужгород, 1998. 64 с.	1
5.	<u>До теми-39:</u> Біографічні відомості про композиторів української діаспори	Кияновська Л Музыка української діаспори // Українська музична культура. Львів, 2009. С. 329–335.	1

	<i>(інд./з. № 17)</i>		
ВСЬОГО:		5	годин
РАЗОМ за курс:		36	годин

КУРСОВА РОБОТА

Дисципліна передбачає написання курсової роботи. Вона пишеться здобувачами освіти професійного спрямування «Теорія музики» у VI семестрі. Її завдання:

1. Сприяти практичному засвоєнню курсу української музики.
2. Загострити увагу на одному з найбільш важких завдань курсу: цілісному аналізі музичного твору, з'ясуванню взаємодії засобів музичної виразності.
3. Привчити здобувача передвищої освіти до цілеспрямованої та грамотної роботи зі спеціальною літературою.
4. Виявити вміння узагальнити найхарактерніші риси даного твору, автора, епохи.
5. Розвинути творчі здібності здобувачів освіти, що мають нахил до науково-пошукової роботи.

За матеріалами курсової роботи готується доповідь або повідомлення на науково-теоретичну конференцію.

ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

Тематика курсових робіт з української музики у значній мірі пов'язується з недостатньо висвітленими постатями яскравих українських музикантів, ювілейними датами видатних українських композиторів, недослідженими музичними явищами та аналізом нових композиторських творів митців Закарпаття.

Орієнтовна тематика курсових робіт:

1. Музична освіта на Україні в добу Бароко.
2. Творчість українських композиторів доби Бароко (варіант: одного із композиторів).
3. Композиторська творчість українських композиторів доби Просвітництва (аналіз нововіднайдених творів).
4. Становлення української симфонії в період кінця XVIII – XIX століття
5. Симфонічна творчість М. Вербицького.
6. Творчий портрет К. Матезонського (варіант: будь-яке музикознавче питання, пов'язане з дослідженням творчості композитора).
7. Образ Тараса Бульби в однойменній опері М. Лисенка.
8. «Українська симфонія» В. Сокальського.
9. Духовна музика М. Лисенка, К. Стеценка та М. Леонтовича.
10. Риси стилю М. Леонтовича (на прикладі хороших обробок українських народних пісень).
11. Творчі паралелі між С. Людкевичем і М. Лисенком.
12. Шевченківська тема в творчості С. Людкевича (варіанти – Л. Ревуцького, Б. Лятошинського чи будь-якого іншого композитора)
13. Специфіка втілення національного в симфонії №2 Л. Ревуцького.

14. Постать Б. Лятошинського в контексті української професійної музики ХХ століття.
15. Третя симфонія Б. Лятошинського – зразок симфонії-драми.
16. Закарпатський фольклор у творчості українських композиторів
 - а) В. Гомоляка «Закарпатські ескізи»;
 - б) Л. Колодуб «Карпатська рапсодія»;
 - в) Г. Майборода. Опера «Милана»;
 - г) Є. Станкович «На верховині»;
 - д) Д. Задор, І. Мартон, В. Теличко – обробки.
17. Д. Клебанов. Симфонія №1.
18. Перший зошит циклу Мирослава Скорика «6 прелюдій і фуг для фортепіано» (на прикладі трьох мікроциклів C-dur, Des-dur, F-dur).
Є. Станкович. Симфонія «Larga».
19. К. Данькевич. Опера «Богдан Хмельницький».
20. Творчість А. Штогаренка.
21. В. Губаренко. Оперна творчість.
22. Теми, пов'язані із вивченням творчої біографії та спадщини закарпатських та сучасних українських композиторів.
23. Творчість західноукраїнських композиторів другої половини ХХ століття: Є. Козака, Р. Сімовича, М. Колесси, А. Кос-Анатольського, В. Камінського, Б. Янівського, Б. Фроляк.
24. Творчість композиторів української діаспори.

ВИМОГИ ДО КУРСОВИХ РОБІТ

Обсяг курсових робіт – не менше 20 друкованих сторінок основного тексту. Робота повинна містити такі структурні елементи:

- титульну сторінку;
- план;
- вступ;
- основну частину;
- висновки;
- список використаної літератури та джерел.

Курсова робота здається в друкованому вигляді. Комп'ютерний набір тексту: кегль – 14, шрифт – Times New Roman, міжрядковий інтервал – 1,5. Поля (верхнє, нижнє, лівє, правє) – 2,5 см.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів поточного та підсумкового контролю здійснюється за національною (чотирибальною шкалою):

А. Усного індивідуального поурочного опитування

Рівні компетенції	Критерії навчальних досягнень здобувачів освіти
5 («відмінно»)	<p>Вища оцінка передбачає ґрунтовне розкриття теми, вміння узагальнювати й аргументувати, логічно, вірно та впевнено викладати думки, вибудовувати матеріал від загального – до конкретного, виявляти вільне володіння фактажним матеріалом, а саме – знання біографічних фактів з життя композитора, характеристики епохи, мистецької тенденції і т.д. Здобувач освіти вільно відповідає на нестандартні запитання, виявляє здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Високим балом оцінюється самостійність мислення, професіоналізм у мові, творчий підхід до висвітлення теми, залучення матеріалу додаткової літератури, вміння проводити паралелі, виявляти подібні і відмінні явища, робити узагальнення й приходити до правильних висновків, а також відкритість до нових знань і не допускає помилок</p>
4 («добре»)	<p>Оцінка відносно всіх критеріїв на ступінь нижче від відмінної. Вона передбачає володіння програмовим матеріалом, однак під час відповіді можуть мати місце незначні упущення чи помилки, деяка непослідовність викладу думок чи огріхи музичних ілюстрацій.</p>
3 («задовільно»)	<p>Відповідь неповна і невпевнена, але обов'язково виявляє приналежність композитора до тієї чи іншої епохи, художнього напрямку, його найголовніші досягнення в українському музичному мистецтві, основні твори і роки життя композитора та найголовнішу характеристику програмових творів.</p>
2 («незадовільно»)	<p>Відсутність знань.</p>

***Б. Оцінювання фронтального опитування
або письмового експрес-контролю***

- «Відмінно» – із п'яти питань усі відповіді вірні
- «Добре» – допущено 1 помилку
- «Задовільно» (з градаціями) – 2–4 помилки
- «Незадовільно» – жодної правильної відповіді

В. Оцінювання спіув (або гри) основних музичних тем

- «Відмінно» – без помилок і музикально
- «Добре» – з незначними помилками
- «Задовільно» – зі значною кількістю помилок, але тема ілюструється до кінця
- «Незадовільно» – відсутність знань.

Г. Оцінювання письмових/усних тематичних контрольних робіт

У порівнянні з поточним опитуванням письмові тематичні контрольні роботи відіграють важливішу роль. Вони розраховані на одну академічну годину та включають письмові відповіді на п'ять різнопланових питань. На 4 (3) питання відводиться по 10-хвилин (спадщина, біографія, музичні твори), на 1(2) коротких – близько 5 хвилин. До них може долучатися 10-хвилинна музична вікторина. Кожне з питань оцінюється окремо. Загальний результат виставляється як середньозважене з округленням до цілого. Критерії оцінювання теоретичних відповідей робіт у своїй основі співпадають з критеріями оцінювання усних опитувань, але передбачають знання більшого обсягу матеріалу (в межах 3–5 занять), вимагають ширших узагальнень і порівнянь.

Г. Критерії оцінювання музичних вікторин

Варіанти:

1. Вікторина монографічного типу з творчості одного композитора (робоча вікторина з п'яти фрагментів або із 10 фрагментів).
2. Вікторина комбінованого типу з творчості декількох композиторів на отримання атестаційної, залікової, екзаменаційної оцінки (підсумкова вікторина). Кількість фрагментів від 10 до 20.

Після прослуханого музичного фрагменту студент повинен визначити:

1. Ім'я та прізвище композитора (що оцінюється в 0,25 бала)
2. Жанр і назва твору (0,25 бала)
3. Дію (в опері) чи частину (в симфонії) (0,25 бала)
4. Конкретний музичний номер чи тему (0,25 бала)

Повна відповідь охоплює 1 бал. За допущені помилки знімається певна частина балу. Оцінка виставляється з урахуванням кількості помилок:

Для поточної вікторини із 5 фрагментів: На «відмінно» – слід набрати 4,5–5 балів. На «добре» – 3,5 –4 бали. На «задовільно» –2,5– 3бали. На «незадовільно» – 0–1 бал.

Для поточної (контрольної) вікторини із 10 фрагментів результат ділиться на два й виставляється за шкалою вікторини з 5-ти номерів.

Для підсумкової вікторини із 15 фрагментів: результат ділиться на три й виставляється за шкалою вікторини з 5-ти номерів, *із 20 фрагментів* – ділиться на чотири.

Д. Критерії оцінювання курсових робіт

Критерії оцінювання курсових робіт у своїй основі співпадають з критеріями оцінювання теоретичних відповідей, але мають свої нюанси:

Рівні компетенції	Критерії навчальних досягнень студентів
5 «відмінно»	Вища оцінка передбачає глибоке розкриття теми курсової роботи, відповідність основного тексту до

	<p>проголошеної теми, фактори новизни та актуальності, вміння узагальнювати, аргументувати, логічно викладати думки, вибудовувати матеріал від загального – до конкретного; виявляти вільне володіння фактажним матеріалом, а саме – знання наявної музикознавчої літератури, біографічних фактів композитора, характеристики епохи, мистецької тенденції і т.д. Високим балом оцінюється самостійність мислення, професіоналізм у мові, творчий підхід до висвітлення теми, вміння проводити паралелі, виявляти подібні й відмінні явища, робити узагальнення та приходити до правильних висновків. Відмінна оцінка передбачає наявність Вступу, Основної частини та Висновків, мотивацію (чому обрано саме цю тему), окреслення об'єкту та предмету досліджень, обґрунтування мети та завдання курсової роботи, а також належне її оформлення, що передбачає дотримання усіх вимог щодо написання курсової роботи.</p>
4 «добре»	<p>Оцінка відносно всіх критеріїв на ступінь нижче від відмінної. Вона передбачає хороший виклад матеріалу, однак в роботі можуть мати місце незначні упущення чи помилки, деяка непослідовність викладу думок, не врахування пропорцій між вступом, основною частиною і висновками, укорочення обсягу роботи до 15-ти сторінок чи незначні огріхи в оформленні (окремі упущення в списку літератури, невчитаність тексту, яка призводить до появи незначної кількості граматичних помилок, неправильний розмір кегля, шрифту чи міжрядкового інтервалу). При цьому наявні усі складові курсової роботи: План, розкриття теми, Бібліографія.</p>
3 «задовільно»	<p>Розкриття теми курсової роботи неповне й поверхневе, містить окремі блоки плагіату із існуючої літератури (без посилання на авторів), місцями виявляє нелогічність. Відсутні план чи Список літератури, Вступ або Висновки. Але при цьому курсова робота виявляє приналежність композитора до тієї чи іншої епохи, художнього напрямку, його найголовніші досягнення в українському музичному мистецтві, основні твори і роки життя композитора та найголовніші характеристики музичних творів.</p>
2 «незадовільно»	<p>Відсутність роботи або обмеження роботи лише Вступом. Оцінка «незадовільно» ставиться й у тому</p>

	випадку, коли тему курсової роботи абсолютно не розкрито.
--	---

Е. Критерії виставлення підсумкових оцінок

Підсумкові оцінки підсумовують усі поточні оцінки за певний період навчання, враховують об'єм зданого на уроках матеріалу, своєчасність його опрацювання, опанування музичним матеріалом, що перевіряється вікторинами – тематичними та змішаними. Підсумкова оцінка виставляється як середньозважене з округленням до цілого.

Є. Критерії виставлення залікових оцінок

Залікова оцінка так само є середньозваженою з округленням до цілого. Вона передбачає долучення до поточних оцінок результату Залікової контрольної роботи, яка включає підсумкову вікторину змішаного типу, перевірку засвоєння теоретичних знань (в усній чи письмовій формі) та гру на інструменті (або спів) основних музичних тем.

Ж. Критерії виставлення екзаменаційної оцінки

Екзаменаційна оцінка передбачає виявлення рівня знань за весь пройдений навчальний матеріал і складає результат відповідей на питання білету у вигляді середньозваженого з округленням до цілого. Вона враховує ступінь засвоєння теоретичних знань, гру на інструменті (або спів) основних музичних тем та володіння музичним матеріалом під час визначення творів вікторини. Критерії оцінювання відповіді збігаються з критеріями поточного індивідуального опитування.

ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Результати навчання здобувача освіти, що відображають досягнутий ним рівень компетентностей відносно очікуваних, ідентифікують і вимірюють у процесі контрольних заходів за допомогою критеріїв.

Оцінювання здобувачів освіти охоплює низку письмових, усних, практичних контрольних процедур, які використовують відповідно до компетентнісних характеристик (знання, вміння/навички, комунікація, відповідальність і автономія) результатів навчання, досягнення яких контролюється.

Результати навчання здобуча освіти, що відображають досягнутий ним рівень компетентностей відносно очікуваних, ідентифікують і вимірюють у процесі контрольних заходів за допомогою критеріїв.

Оцінювання здобувача освіти охоплює низку письмових, усних, практичних контрольних процедур, які використовують відповідно до компонентнісних характеристик (знання, вміння/навички, комунікація, відповідальність і автономія) результатів навчання, досягнення яких контролюється.

Вимірювання рівня досягнення результатів навчання здійснюється експертно за критеріями.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти проводиться під час проведення поточного і підсумкового контролю.

Поточне оцінювання здійснюється на всіх етапах навчальної діяльності у формах: опитування здобувачів освіти на предмет засвоєння навчального матеріалу; тестового контролю; виконання студентами письмових контрольних робіт, перевірка самостійної роботи.

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у формі заліку або екзамену, в терміни встановлені графіком освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеною програмою навчальної дисципліни.

Поточний контроль здійснюється упродовж V–VIII семестрів

Підсумковий семестровий контроль – V, VII, VIII семестри

Екзамен – VI семестр

Курсова робота – VI семестр

Підсумкова державна атестація – VIII семестр

Основним оцінюванням результатів навчання є поточний контроль знань, який здійснюється у різних формах перевірки знань: індивідуального опитування [усні/письмові розгорнуті теоретичні відповіді], фронтального/бліц-опитування, письмового експрес-контролю [відповіді на головні питання теми, перевірка знання фактажного матеріалу, причинно-наслідкових зв'язків], написання музичних вікторин монографічного типу [визначення музики на слух одного композитора], вміння проілюструвати музичні теми [спів або гра на фортепіано найголовніших музичних фрагментів композиторських творів], участь в обговоренні питань з певної теми. Поточний контроль допомагає коригувати педагогічні прийоми й методи, дозволяє відстежувати особистісний розвиток здобувачів освіти, визначати рівень досягнення результатів навчання, визначених програмою навчальної дисципліни.

Завдання поточного контролю знань здобувачів освіти:

- оцінювати рівень засвоєння здобувачами освіти програмного матеріалу дисципліни;
- виявляти якість їх роботи над вивченням дисципліни;

- мотивувати здобувачів освіти до систематичної активної роботи протягом семестру;
- аналізувати успішність та впливати на процес самостійної роботи здобувачів освіти й ефективність навчального процесу в цілому.
- освіти й ефективність навчального процесу в цілому.

Підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у формі підсумкової оцінки в кінці V, VII, VIII в терміни, встановлені графіком освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному програмою навчальної дисципліни.

В кінці VI семестру проводиться екзамен в терміни, встановлені графіком освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному програмою навчальної дисципліни. Екзаменаційна оцінка враховує оцінку з курсової роботи.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ВИМОГИ (VI семестр)

На екзамен з курсу української музики передбачається від 10 до 15 білетів по три питання різного типу. На екзамен виносяться найважливіші вивчені теми курсу за весь навчальний рік.

Білет складається з трьох питань:

- творчий шлях (характеристика творчості) або оглядова тема;
- аналіз твору;
- музична вікторина

Питання екзамену можуть містити питання самостійного опрацювання літератури та самостійного слухання музики.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ВИНЕСЕНИХ НА ЕКЗАМЕН

Перші питання білетів:

1. Музична культура Київської Русі. Знаменний розспів.
2. Музичні жанри українського Бароко.
3. Життєвий і творчий шлях М. С. Березовського
4. Життєвий і творчий шлях А. Л. Веделя.
5. Життєвий і творчий шлях Д. С. Бортнянського.
6. Творчий портрет М. М. Вербицького
7. Життєвий і творчий шлях С. С. Гулака-Артемівського.
8. Життєвий і творчий шлях М. В. Лисенка.
9. Огляд мистецьких напрямків в українській музці початку ХХ ст.
10. Життєвий і творчий шлях М. Д. Леонтовича
11. Життєвий і творчий шлях С. П. Людкевича
12. Життєвий і творчий шлях В. О. Барвінського
13. Життєвий і творчий шлях Л. М. Ревуцького
14. Життєвий і творчий шлях В. С. Косенка
15. Життєвий і творчий шлях Б. М. Лятошинського

Другі питання білетів:

1. Творчість М. П. Дилецького («Воскресенський канон», «Граматика музикальна»)
2. М. С. Березовський – засновник хорового концерту нового стилю. «Не отвержи...» – вершина творчих пошуків композитора (I-IV ч.).
3. Духовний хоровий концерт у творчості Д. С. Бортнянського.
Хоровий концерт № 15 («Прийдіте...») (I-III ч.); хоровий концерт №32 «Скажи ми, Господи, кончину мою».
4. А. Л. Ведель. Хоровий концерт № 3 («Доколе, Господи...») (I-III ч.) – типовий зразок духовної музики композитора.
5. Перші спроби внесення українських національних мелодій у жанр симфонії. Порівняння «Української симфонії» Е. Ванжури із симфонією невідомого автора (соль-мінор).
6. С. С. Гулак-Артемівський. Опера «Запорожець за Дунаєм».
7. «Українська симфонія» М. М. Колачевського.
8. М. В. Лисенко «Музика до “Кобзаря”».
9. Образ Тараса Бульби в однойменній опері М.Лисенка.
10. Образ народу в опері М.Лисенка «Тарас Бульба».
11. Фортепіанна творчість В. С. Косенка
12. Хорова творчість С. П. Людкевича.
13. Жанр обробки в творчості М. Д. Леонтовича.
14. Л. М. Ревуцький. Симфонія №2.
15. Б. М. Лятошинський. Симфонія №3.

Третє питання: Музична вікторина (10 фрагментів)

Зразок екзаменаційного білета:

1. Життєвий і творчий шлях М.Лисенка.
2. М.С.Березовський – засновник хорового концерту нового стилю. «Не отвержи...» – вершина творчих пошуків композитора (I-IV ч.).
3. Музична вікторина.

ВИМОГИ ДО ПІДСУМКОВОЇ ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ

Дослідження музикознавчих проблем української музики може стати об'єктом кваліфікаційної роботи бакалавра, що захищається під час підсумкової державної атестації. Розкриття сутності бакалаврського дослідження передбачає вільне володіння матеріалом, комплексний підхід, глибоке й вичерпне висвітлення теми, професійність мови, якісне ілюстрування музичних тем на інструменті (або спів), вміння вести дискусію на предмет дослідження, аргументовано відповідати на поставлені запитання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

А. Базова література (посібники):

1. *Верещагіна О., Холодкова Л.* Історія української музики ХХ століття. Київ, 2010. 267 с.
2. *Історія української музики. ХІХ століття.* 2-го доповнене видання колективної праці /відповід. Ред. В. Кузик. Київ: ІМФЕ ім. М. Рильського НАНУ. 2009. Т. 2. 700 с.
3. *Історія української культури: збірник статей. Том 2: Українська культура ХІІІ – першої половини ХVІІ століть/передмова Я. Д.Ісаєвич. Ізозбірник.* Київ, 2001. URL: <http://litopys.org.ua/istkult2/ikult2.htm>
4. *Історія української музики в 6-ти томах. Том 1.* Від найдавніших часів до середини ХІХ ст. /М. Гордійчук (гол. ред.), Л. Архімович, Т.Булат та ін. Київ: Наукова Думка. 1989. 448 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/781074/>, *Том 2.* Друга половина ХІХ ст. /М.Гордійчук (гол. ред.), Т. Булат, С. Грица та ін. Київ: Наук. думка, 1989. 464 с. URL.: <https://www.twirpx.com/file/1399731/>, *Том 3.* Кінець ХІХ–початок ХХ ст. /М. Гордійчук (гол. ред.), С. Грица, М. Загайкевич, А. Калениченко та ін. Київ: Наук. думка, 1989. 424 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1399703/> *Том 4:* 1917–1941 рр. /М. Гордійчук (гол. ред.), Л. Пархоменко (відп. ред.). Київ: Наукова думка, 1992. 617 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1399731/> *Том 5:* 1841–1958 рр. /Г. Скрипник, А. Муха та ін. Київ: Наукова думка, 2004. 500 с.
5. *Історія української музики у 7 т.* /редкол. Г. А. Скрипник (голова) та ін. Т. 1. Кн. 1: Від найдавніших часів до ХVІІІ століття. Народна музика /О. В. Богданова, С. Й. Грица, Р. Д. Гусак, Є. В.Єфремов та ін.; редкол. т.: відп. ред. О. Ю. Шевчук, Б. М. Фільц, відп. секретар О. П. Прилепа, О. М. Летичевська. Київ, 2016. 440 с.
6. *Кияновська Л.* Українська музична культура. Львів: Тріада плюс, 2009. 355 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/304098/>
7. *Кияновська Л.* Галицька музична культура [ХІХ–ХХ століть]. Навчальний посібник. Чернівці: Книги – ХХІ, 2007. 424 с.
8. *Корній Л.* Історія української музики. Ч.1. Київ – Харків – Нью-Йорк, 1996. 314 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/453962/> Ч.2. Київ – Харків – Нью-Йорк, 1998. 387 с.; URL: <https://www.twirpx.com/file/1674046/> Ч.3. 2001. 479 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1797007/>
9. *Корній Л. Сюта Б.* Історія української музичної культури: підручник. Київ: НМАУ ім. П. Чайковського, 2011. 715 с.
10. *Корній Л. Сюта Б.* Українська музична культура: погляд крізь віки. Київ: Музична Україна, 2014. 590 с.
11. *Крусь О.* Історія української музики ХХ століття: навчально-методичний посібник. Луцьк, 1997. 82 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1619678/>
12. *Кудрик Б.* Огляд історії української церковної музики. Львів : [б. в.], 1995. 128 с.
13. *Лісецький С.* Історія української музики: навчальний посібник для здобувачів освіти вищих музичних навчальних закладів. Ч.1. Київ, 2015. 148 с. Ч.2. Київ, 2017. 163 с.

14. Ніколенко Л.І. Навчальний курс «Українська музична література» URL: <https://wiki.cuspu.edu.ua/>
Навчальний курс_ "Українська_ музична_ література" _Ніколенко_ Л.І.
15. *Українська музична література для музичних училищ* /ред. Л. Ярославич. Ч. 1. Тернопіль: Астон, 2000; Ч.2 Тернопіль: Астон, 2002.

Додаткова література:

1. Антонов М. Формування національної свідомості Миколи Лисенка крізь призму спогадів Михайла Старицького. *Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Молодіжне музикознавство – 2024»*. Хмельницький, 2024 . С. 188–191.
2. Бабій М. М. Сольна скрипкова музика у творчості Ганни Гаврилець // *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2023. №6. С.26-31. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/index>
3. Беренбейн І. С. Камерність як вияв романтичної рефлексії фортепіанної творчості Миколи Лисенка. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2023. №6. С. 38-41. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/index>
4. Бодак Я., Соловей Л. Українська та зарубіжна музичні літератури. Вінниця, 2011. 304 с.
5. Борецький В. Дмитро Бортнянський. Сайт «Наша парафія» . Київ, 2013. URL.: <http://www.parafia.org.ua/person/bortnyanskyj-dmytro/>
6. Борис Лятошинський. Епістолярна спадщина / упор. М.Копиця. Київ, 2002. 767 с.
7. Букало Н. З. Мистецька пісня у творчості Станіслава Людкевича і Василя Барвінського. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2021. №5. С.43-46. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17152/9876>
8. Ваврищук С. П. Історична ораторія «Віють вітри» Ганни Гаврилець: особливості опрацювання народнопісенних джерел. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2020. №4. С.30–35. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17151/9875>
9. Василь Барвінський в контексті європейської музичної культури: статті та матеріали /ред.-упор. О. Смоляк. Тернопіль: Астон, 2003.192 с.
10. Василь Барвінський. З музично-письменницької спадщини. Дрогобич: Коло, 2004. 256 с.
11. Василь Барвінський. Статті. Листи. Спогади. Дрогобич: Посвіт, 2008. Вип.2. 268 с.
12. Василь Барвінський і сучасна українська музична культура: зб. наук. пр. /упоряд.: В. Грабовський, Л. Філоненко, О. Німилович. Дрогобич: РВВ ДДПУ ім. Івана Франка, 2012. 327 с.

13. Василенко О. Специфіка жанрового синтезу рапсодії та думки у вокально-хоровій творчості Лесі Дичко. *Київське музикознавство*. Київ, 2017. Вип.55. С.42–61.
14. Василенко О. Творчість М.Колачевського у просторі української культури XIX сторіччя. *Київське музикознавство*. Київ, 2014. Вип. 48. С. 121–131. URL: <http://glierinstitute.org/ukr/digests/048/14.pdf>
15. Василенко О. Особливості жанру камерної кантати Олега Киви в контексті композиторських пошуків сучасності. *Київське музикознавство*. Київ, 2012. Вип.41. URL: <http://glierinstitute.org/ukr/digests/041/20.pdf>
16. Василенко О., Василюк О. Музичні контури метамодернізму у творах Вікторії Польової, Михайла Шука, Олексія Войтенка та Олексія Шмурака. *Київське музикознавство*. №1. 2021 С. 32–45.
17. Волосатих О. Ю. Матеріали архіву композитора як джерело реконструкції творчого задуму (на прикладі творчості Віктора Косенка). *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2021. №5. С.62-64. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17152/9876>
18. Волосатих О. Ю. Програмні назви, присвяти й маргіналії як джерела дослідження творчості композитора (на матеріалі доробку Віктора Косенка). *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2023. №6. С. 68-73. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/index>
19. Герасимова-Персидська Н. «Грамати́ка» Миколи Дилецького як джерело атрибутів його невідомих творів. *Науковий вісник НМАУ: Музикознавство: з ХХ у ХХІ століття*. Київ, 2000. Вип. 7. С. 34–45.
20. Герасимова-Персидська Н. Микола Дилецький. *Сайт «Наша парафія»*. – Київ, 2011. URL: <http://www.parafia.org.ua/person/dyletskyj-mykola>
21. Глухів музичний: земля Березовського і Бортнянського: зб. ст. за матеріалами Всеукраїнської наук.-практ. конф. 25–26 лютого 2016. Глухів: ГНПУ ім. Олександра Довженка, 2016. С. 10–13.
22. Гнатів Т. Станіслав Людкевич. Штрихи до портрету. *Спогади про Станіслава Людкевича* /упор. С. Павлишин. Львів, 2010. С. 108–117.
23. Гнатюк Л. Професійне музичне мистецтво другої половини XVIII ст.: завдання для дистанційного навчання. URL: <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/2-B-Kompozitsiya-Istoriya-ukrayinskoyi-muziki-Gnatyuk-L.A..pdf>
24. Годьмаш В. Хорова творчість Лесі Дичко: до 85-річчя миткині. *Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Молодіжне музикознавство – 2024»*. Хмельницький, 2024. С. 205–210.
25. Грабовський В., Німилович О., Філоненко Л. Барвінський Василь Олександрович. *Сайт НСКУ*. URL: <https://composersukraine.org/index.php?id=2395>
26. Гусарчук Т. Артемій Ведель. Поста́ть митця у контексті епох. Ніжин, 2017. 768 с., 32 с. іл.; 2-ге вид.: Київ: Муз. Україна, 2019. 768 с.

27. Гусарчук Т. Концепційні аспекти духовних концертів Артемія Веделя у контексті української історії. *Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство*. Вип. 16. Ч. 1. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. С. 44–50.
28. Данилюк І. Лисенко М.В. – сонце української музики. *Бібліотечний інформаційно-освітній портал*. URL: http://libportal.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=520&Itemid=55
29. Даценко В. Характеристика фортепіанних творів Віктора Косенка. *Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір: матеріали IV міжнародної наукової конференції молодих вчених, аспірантів та магістрантів, 3–4 листопада 2020 року* /ред.колегія: Іванов С.В., Луцький М.Г., Андресюк Б.П.та ін. Київ : НАКККіМ, 2020. С. 101.
30. Даценко В. Характеристика фортепіанних творів В. Косенка житомирського періоду роботи майстра. *Мистецтвознавчі записки*. Київ, 2020. Випуск 38. С. 143–148.
31. Дерехович Л. Символізм як українське мистецьке надбання. *Київське музикознавство. 2024. Вип. 2. С.52-61*
32. Дмитрієва О. Композитор Борис Лятошинський та його школа: до 125-річчя композитора. *Музика*. №№1–2, 2021. С.46–47.
33. Дмитро Бортнянський – музикант європейського рівня : до 265-річчя від дня народження: біо-бібліографічний покажчик / уклад. Т.Плющ. Шостка, 2016. 15 с. URL: <https://ru.calameo.com/read/005020736d4e41b10943b>
34. Дмитро Ревуцький. Микола Лисенко. Повернення першоджерел /вступні статті, упоряд., коментарі та іменний покажчик В. Кузик. Київ: Музична Україна. 2003. 330 с.
35. Драч І. Композитор Віталій Губаренко: формула індивідуальності: монографія. Суми, 2002. 227 с.
36. Жежера В. Композитор Кирило Стеценко заробляв на прожиття священиком. «Країна» від 23 травня 2012 р. URL: http://gazeta.ua/articles/history-journal/_kompozitor-kirilo-stecenکو-zaroblyav-na-prozhittya-svyaschenikom/437393
37. Задорожний І. Херувимські Миколи Леонтовича в контексті монодичної традиції. *Українська музика: науковий часопис*, ч. 1 (7) [засн. ЛНМА імені М.В.Лисенка; голов. ред. І. Пилатюк]. Львів, 2013. С.18 –24.
38. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (X – початок XXI ст.). Ужгород, 2009. 432 с.
39. Заранський В. Український скрипковий концерт. Львів, 2003. 222 с.
40. Зінькевич О. Музичне свідoctво буття. *Українська культура*. 2007. № 9. [До 70-річчя В. В. Сильвестрова].
41. Зоркіна К. Максим Березовський: трагедія та таємниця «українського Моцарта». URL: http://www.ji-magazine.lviv.ua/2017/M_Berezovskyj_Traged_ta_taymnyч_ukr_Motsarta.htm

42. Інформаційний сайт Національної спілки композиторів України. URL: <http://www.composersukraine.org>
43. Карась Г. В. Популяризація творчості Миколи Лисенка у міжвоєнній Чехо-Словаччині як фактор національно-культурної ідентифікації українців. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2023. №6. С. 141-145. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/index>
44. Карась Г. В. Творча спадщина Бориса Лятошинського в музичній культурі діаспори. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2020. №4. С.70-74. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17151/9875>
45. *Київське музикознавство: збірки статей*. Київ, 1998–2024.
46. Кияновська Л. Барвінський Василь Олександрович. *Золота книга української еліти*. Київ: Євроімідж, 2001. С. 276–277.
47. Кияновська Л. Денис Січинський, як центральна постать української композиторської богеми. *Українська музика*. Ч.3 (17).2015. С.67–79.
48. Кияновська Л. Еволюція галицької музичної культури XIX–XX ст. Тернопіль: Астон, 2000. 339 с.
49. Кияновська Л. Маловідома сторінка з життя Дмитра Бортнянського. *Український світ: спецвипуск*, 2000. С. 38 – 40.
50. Кияновська Л. Мирослав Скорик: людина і митець. Львів, 2008. 591 с.
51. Кияновська Л. Мирослав Скорик. Монографія. Харків: Вид-во «Фоліо», 2021. 120 с.
52. Кияновська Л. Михайло Вербицький як український романтик. *Український альманах 2000*. Варшава, 2000. С. 286 – 291.
53. Кияновська Л. Постмодерн як контroversійний образ гіперінформативного простору сучасності. *Українська та світова музична культура. Сучасний погляд: зб. статей. Науковий вісник НМАУ*. Вип. 36, кн. 1. – Київ: 2005. С.12 – 20.
54. Кияновська Л. Празькі впливи в творчості В.Барвінського і М.Колесси. *Musica Galiciana*. Вип. XIX. Жешув: Вид-во Жешівського ун-ту, 2005. С.16–23.
55. Кияновська Л. Обрії творчості Віктора Камінського. *Український світ*, т. 19, спецвипуск, 2001. С.42–43.
56. Кияновська Л. Сад пісень Івана Карабиця. Київ: вид-во Дух і Літера, 2017. 286 с..
57. Кияновська Л. Син сторіччя Микола Колесса: монографія. Львів: Вид-во НТШ, 2003. 378 с.
58. Кияновська Л. Спадщина Василя Барвінського у сучасному національному середовищі. *Українська музика*. Львів, 2011. Ч.2. С.73–78.
59. Кияновська Л. Станіслав Людкевич і національна ідея. *Вісник НТШ*. № 1, 2004. С. 12.

60. Кияновська Л. Феномен Дмитра Бортнянського в контексті української і російської музичної культури. *Записки НТШ*. Том ССXLVII. Праці Музикознавчої комісії. Львів: Вид-во НТШ, 2004. С. 180–185.
61. Кияновська Л. Шопен і Барвінський. «Фридерик Шопен». *Науковий вісник ЛНМА*. Вип. 9. Львів: Сполом, 2000. С. 107–116.
62. Кобрин Н. В. Михайло Вербицький в українській історіографії до 1939 року. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2020. №4. С.85-89. <https://journals.urau.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17151/9875>
63. Козаренко О. В. Микола Лисенко – фундатор національної музичної мови українців. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2023. №6. С. 156-159. <https://journals.urau.ua/ukraine-europe-world/index>
64. Коменда О. Постаць Миколи Леонтовича у світлі концепції творчого універсалізму. *Науковий вісник НМАУ*. Київ, 2017. Вип. 120: Історія музики: проблеми, процеси, персони. С. 225–252. URL: <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/13721>
65. Коменда О. Станіслав Людкевич – митець універсального обдарування. *Науковий вісник НМАУ*. Київ, 2019. Вип. 124. С. 151–160. URL: naukvisnyknmau.com.ua/article/download/165420/165555
66. Конькова Г. Спрага музики: паралелі і час спогадів (у 2-х частинах). Київ, 2002. Ч.1. 156 с.; Ч.2. 159 с.
67. Костюк Н. Микола Дмитрович Леонтович. *Наша Парафія*. 2017. URL: <http://www.parafia.org.ua/mediateka/kompozytory/mykola-dmytrovych-leontovych/>
68. Крегул А. Валентин Сильвестров: до питання еволюції творчості. *Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Молодіжне музикознавство – 2024»*. Хмельницький, 2024 . С. 267–272.
69. Круліковська Т. Портрет Владислава Заремби крізь призму вокальної творчості. *Київське музикознавство*. 2019. №58. С.162-174
70. Кузик В. Лев Миколайович Ревуцький. Київ, 2011. 83 с.
71. Кузик В. Лев Миколайович Ревуцький. *ДМШ*. ua URL: http://musicschool.ucoz.ua/publ/kompozitory/ukrainskaja_muzyka/lev_mikolajovich_revuckij/5-1-0-10
72. Кузик В. Микола Леонтович. *Українська музична газета* №3-4 (57-58). 2005. С. 19.
73. Кузик В. В. Образно-музична персоніфікація в камерних творах Богдани Фільц (до 90-річчя від дня народження). *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2023. №6. С. 174-181. <https://journals.urau.ua/ukraine-europe-world/index>
74. Кузнєцова О. Шкільний театр як засіб естетичного виховання в практиці вітчизняної школи. URL:

http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pspo/2006_9_1/doc_pdf/kyznessova.pdf

75. *Левкулич Є.* Діалектика пам'яті та забуття в культурі: історична доля спадщини Сергія Борткевича. *Київське музикознавство*. Київ, 2018. Вип. 56. С.119–127. URL: http://glierinstitute.org/ukr/digests/056/14_Levkulich.pdf
76. *Леонтович Микола Дмитрович.* Українська педагогіка в персоналіях. Х – ХІХ століття /за редакцією О. В. Сухомлинської: навчальний посібник для здобувачів освіти вищих навчальних закладів, у двох книгах. Київ: Либідь, 2005. Кн. 1. С. 545–551. URL: http://www.spadshina.com/programs/vidatni-ukrayintsi/leontovich-mikola-dmitrovich/?_offset%5b0%5d=1&
77. *Леонт'єв С.А.* Своєрідність музики Бориса Лятошинського в аспекті втілення образу Кобзаря у фільмі «Тарас Шевченко». Лисенка. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2021. №5. С.149-153. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17152/9876>
78. *Лис. О.* Роль фактурної динаміки та її компонентів у Струнному квартеті Алли Загайкевич. *Київське музикознавство*. 2019, № 58. С.53-66.
79. *Лисенко М. В.* Європейські витoki української диригентської школи і творчий шлях Миколи Лисенка. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2021. №5. С. 160-165. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17152/9876>
80. *Лисенко Л.В.* Музично-поетичний діалог М.Лисенка і Лесі Українки Лисенка. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2021. №5. С. 156-159. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17152/9876>
81. *Лісецький С.* Українська музична література: 6 клас. Вінниця, 2005. 125 с.
82. *Ло Чже.* Жанрово-стильові новації сучасного концерту для труби (на прикладі «Концерту-рапсодії» Євгена Станковича). *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2023. №6. С. 227-231. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/index>
83. *Луніна Г.* Його музика сповнена любові. *Музика*. 2007. № 1. С.11–13.
84. *Луніна Г.* Пам'яті Олега Киви. Київ, 2008. URL: <http://kievkamerata.org/rus/press-101>
85. *Людкевич С.* Дослідження, статті, рецензії, виступи /упоряд. Зіновія Штундер. Львів, 1999. Т.1. 495 с.; 2000. Т.2. 815 с.
86. *Лятошинський М.* Епістолярна спадщина: Листи 1914-1956 років /упор. М. Копица. Київ, 2002. 768.
87. *Лятошинський Борис.* *Наша парафія*. URL: <http://www.parafia.org.ua/person/lyatoshynskuj-borys>

88. *Мадяр-Новак В.* Зародження музичної фольклористики на Закарпатті. *Вісник Львівського університету: Серія мистецтво.* Вип.10. Львів, 2011. С. 64–89.
89. *Мадяр-Новак В.* Столітній маестро Дезидерій Євгенович Задор (1912-1985). *Українська музика.* Львів, 2012. Ч. 3–4. С. 98–106.
90. *Мадяр-Новак В.* 100 років Дезидерія Задора. *Закарпаття онлайн*, від 21 жовтня 2012 року. URL: <http://zakarpattya.net.ua/News/102271-100-rokiv-Dezyderiia-Zadora-FOTO>
91. *Мадяр-Новак В.* Юрій Костюк – подвижник української музики на Закарпатті та Східній Словаччині. *Українська музика: Науковий часопис /засн. ЛНМА імені М.Лисенка.* Львів, 2012. Число 1(3). С.47–58.
92. *Мадяр-Новак В.* Ужгородське державне музичне училище імені Д.Є.Задора: до 65-річчя навчального закладу. Ужгород, 2011. 24с.
93. *Макара М.* У швидкоплинності часу: до 110-річчя Миколи Колесси. *Українська музика.* Львів, 2013. Ч.3 (9). С.62–65
94. *Марценківська О.* Неофольклоризм як романтична тенденція в музиці Бориса Лятошинського. *Київське музикознавство* 2019. №58. С.127-148.
95. *Матеріали* про українських композиторів із Вікіпедії. URL: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>
96. *Методична збірка* додаткових матеріалів з української музики: доповіді і статті для Здобувач освітиських лекторіїв, конференцій і семінарів-практикумів для викладачів ДШЕВ та ДШМ /уклад. Л. Скрипник. Сєверодонецьк, 2015. 65 с.
97. Микола Леонтович – Бах у хоровій музиці. *Аратта–Україна* від 13.12.2010. URL: http://aratta-ukraine.com/text_ua.php?id=1801
98. *Микола Леонтович: Спогади, листи, матеріали* /упор. В. Іванова. Київ: Музична Україна, 1982. 238 с.
99. *Микола Лисенко: Листи.* Київ: Музична Україна, 2004. 680 с.
100. *Мистецька освіта* в контексті Європейської інтеграції. Теоретичні та методичні засади розвитку. *Тези міжнародної науково-практичної конференції (30 червня – 2 липня).* Київ, Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2004. 400 с.
101. *Мироненко А. М.* Вплив італійської школи на клавірну творчість Дмитра Бортнянського. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій.* Київ, 2021. №5. С. 183-187. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17152/9876>
102. *Мистецька освіта в Україні: теорія і практика: колективна монографія* /О. П. Рудницька [та ін.]; заг. ред. О. В. Михайличенко, редактор Г. Ю. Ніколаї. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. 255 с.
103. *Митровка М.* Хорова культура Закарпаття. *Ужгород: Карпати, 2019. 272 с.*
104. *Михайло Вербицький.* Симфонії: монографія /текст Л. Шевчук-Назар, упоряд. Р. Косар. Чернівці: Букрек., 2018. 120 с. іл.

105. Молчанова Т. О. Музика як духовне кредо митця: з нагоди 65-річчя Юрія Ланюка // Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій. Київ, 2023 №6. С.241-247. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/index>
106. Мудрик В. Г. Віктор Косенко і його родина: від таїнства хрещення до панахиди (за архівними матеріалами). Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій. Київ, 2021. №5. С.187-192. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17152/9876>
107. Музика: Науково-популярний журнал з питань музичної культури. Київ, 1991–2021.
108. Музична україністика: сучасний вимір /відповід. ред. В. Кузик. Київ – Ніжин. 2010. 400 с.
109. Музичне мистецтво Київської Русі. Каталог сайтів. URL: http://shpargaloknet.ucoz.ua/load/khudozhnja_kultura/muzichne_mistectvo_kijivskoji_rusi/8-1-0-66
110. Муха А. Композитори України та української діаспори: довідник. Київ, 2004. 251 с.
111. Назар Л. Й. Первістки вітаїзму в галицькій музиці першої половини ХХ століття (на прикладі творчого дуумвірату Станіслава Людкевича та Василя Барвінського). Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій. Київ, 2020. №4. С.132-136. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17151/9875>
112. Назар-Шевчук Л. Вектор оновлення завдань і цілей музично-історичних дисциплін у спеціалізованій музичній освіті. Гуманітарні студії НАКККиМ 2017: матеріали Міжнародної науково-теоретичної конференції (Київ, 23 листопада 2017 р.). Київ: НАКККиМ, 2017. С. 194–197.
113. Назар-Шевчук Л. Розвиток української музичної освіти та виховання в Галичині першої половини ХХ століття. *Musica Galiciana*. Жешув, 2000. Т. 5. С. 231–245.
114. Назар-Шевчук Л. Статуси першості Василя Барвінського: світові винаходи та національні пописи. Львів, 2017 Сайт ЛНМА імені М.Лисенка. URL: <http://conservatory.lviv.ua/novyny-uk/ctatusy-pershosti-vasylya-barvinskoho-svitovi-vynahody-ta-natsionalni-popysy/>
115. Наумова О. А. Де завершується тиша: про «невимовне» в музиці Вікторії Польової «Vucha. Lascrimosa» Ланюка. Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій. Київ, 2023. №6. 254–248. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/index>
116. Німелович О. М. Сім хоральних композицій «Профілі часу» для органа Володимира Губи // Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових

- конференцій. Київ, 2023. №6. С.259-266. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/index>
117. Німилович О. М. Твори для скрипки і фортепіано в композиторській спадщині Богдани Фільц Лисенка. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2021. №5. С.193-198. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17152/9876>
118. Ніколаї Г. Українська фортепіанна музика як феномен культури ХХ століття. *Ars inter Culturas*. nr 1. 2010. С.121–132.
119. Новакович М. Мово-стиль Бориса Лятошинського як визначальна складова канону українського музичного модернізму: Методичні рекомендації до вивчення теми «Творчий портрет Бориса Лятошинського» у курсі історії української музики ХХ ст. Львів, 2012.
120. Новакович М. Микола Лисенко – знаний і незнаний. *Українська музика*. Ч.2 (8). 2012. С.193–195.
121. Новакович М. Микола Лисенко і романтичний канон української музики. *Українська музика*. Львів, 2012. Ч.2 (4). С.6–10.
122. Ольховський А. Нарис історії української музики /А. Ольховський , ред. Л. Корній. Київ: Муз. Україна, 2003. 512 с.
123. Опанасюк О. П. «Тихі пісні» Валентина Сильвестрова: принципи культурно-інтенціональних акцентуацій. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2020. №4. С 150-154. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17151/9875>
124. *Партесні концерти XVII–XVIII ст. з київської колекції /упоряд., розшиф., зведення в партитуру, наук. ред., вступн. ст. та комент. Н. О. Герасимової-Персидської*. Київ: Муз. Україна, 2006. 340 с.
125. Пархоменко Л. К.Г. Стеценко. Київ, 2009.
126. Павлишин С. Нездійснений Геній (до 150-річчя Дениса Січинського). *Українська музика*. Ч.3(17), 2015. С.62-67.
127. Пахомова Є. Втілення традицій містеріальної драми в оперному театрі ХХ-XXI століть (на прикладі хорової опери Лесі Дичко «Різдвяне дійство»). *Київське музикознавство*. Київ, 2014. С.105–117. URL: <http://www.glierinstitute.org/ukr/digests/049/14.pdf>
128. Петришина Т. В. Хоровий концерт доби класицизму: питання сольного вокального виконавства. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2020. №4. С.159-161. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17151/9875>
129. Прилепа О. П. Особливості сімейства мереж у гласових монодійних піснеспівах (за українсько-білоруськими ірмологіонами кінця XVI–XVIII століть). *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2021. №5. С. 208-215. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17152/9876>

130. *Пилипчук Р.* Музика XVI–XVII століть. *Історія української культури*. Т. 2. URL: <http://litopys.org.ua/istkult2/ikult246.htm>
131. *Пересунько Т.* Культурна дипломатія Симона Петлюри: «Щедрик» проти «руського мира». Місія Капели Олександра Кошиця (1919–1924). Київ. Видавничий дім «АртЕк», 2019. 312 с.
132. *Пересунько Т.* Світовий тріумф «Щедрика» – 100 років культурної дипломатії України (збірник архівних документів). Київ: вид-во «АртЕк», 2018. 200 с.
133. *Пицур Н.* Іштван Мартон: творчий портрет. Ужгород, 1998. 64 с.
134. *Полтаєва О. В.* Образи Швейцарії в симфонічній поемі «233 943 Falera» Ганни Гаврилець. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2021. №5. С.203-207. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17152/9876>
135. *Прокопова О. В.* Жанр оркестрової мініатюри у творчості Ганни Гаврилець (на прикладі «Хоралу» для струнних). *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2020. №4. С.167-170. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17151/9875>
136. *Професійна музична культура Закарпаття: Етапи становлення* /упор. Л. Мокану. Ужгород, 2005. I вип. 418 с.; 2010. II вип. 494 с.; 2016. III вип. 520 с.
137. *Пясковський І.* Поліфонія в хорових концертах Артемія Веделя. *Науковий вісник НМАУ*. Вип. 11: Постать Артема Веделя в історико-культурному контексті /заг. ред., упоряд., вст. ст. Т. Гусарчук. Київ, 2001. С. 93–105. URL: https://1drv.ms/u/s!AgefSEct0nnEi_pcx8saWXE01d-c2g?e=4rKJez
138. *Регулч І. В., Науменко М. О.* Особливості формотворення драматургії хорового твору «Тече вода в синє море» Бориса Лятошинського. International scientific and practical conference. Venice. Italy, November 27–28, 2020. P. 235–239. <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/81/2040/4627-1?inline=1>
139. *Рак Я.* Творчий портрет Дезидерія Євгеновича Задора. Ужгород, 1997. 56 с.
140. *Ракочі В.* Рукописи не горять або Симфонія До-мажор Максима Березовського. *Студії мистецтвознавчі* /Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. Київ, 2018. Число 1. С. 45–54. URL: <http://sm.etnolog.org.ua/zmist/2018/1/45.pdf>
141. *Романюк Л. Б.* Денис Січинський — постать митця на тлі історичної доби (до 155-річчя від дня народження) // *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2020. №4. С. 175-179. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17151/9875>

142. *Родина* Колессів у духовному та культурному житті України кінця XIX – XX століття: Збірник наукових праць та матеріали /упор. А. Вовчак, І. Довгалюк. Львів, 2005. 469 с.
143. Росул Т. 150-річчя з дня народження М. М. Аркаса. *Календар краєзнавчих пам'ятних дат на 2003 рік*. Ужгород, 2002. С.27–28.
144. Росул Т. Музичне життя Закарпаття 20-30-х років XX ст. Ужгород, 2002. 208 с.
145. Свіридовська Л.М. Еволюція жанрів фортепіанної музики В. Косенка. *Вісник Запорізького національного університету* №1 (24), 2015. С.21–26. URL: <https://web.znu.edu.ua/herald/issues/2015/2015-ped-1.pdf>
146. Семчишин М. Тисяча років української культури. Київ, 1993. 550 с.
147. Сікорська І. Ківа Олег Пилипович. *Енциклопедія сучасної України*. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=11885
148. Сікорська І. М. Оперета «Гуцулка Ксеня» Ярослава Барнича: шляхи повернення. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2021. №5. С.220–224. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17152/9876>
149. Сильвестров В. Дочекайся музики. Лекції-бесіди. За матеріалами зустрічей, організованих С. Пілютиковим. Київ, 2011. 376 с.
150. Скорульська Р., Чуєва М. Микола Лисенко. Дні і роки. Київ: Музична Україна, 2015. 744 с.
151. Созанський Й. Й. Першовиконання симфонічних творів композиторів української діаспори (світова прапрем'єра Гомеоморфії IV Леоніда Грабовського). *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2020. №4. С.189–194. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17151/9875>
152. *Спогади про Станіслава Людкевича* / упорядник С.Палишин. Львів: ТеРус, 2010. 200 с.
153. Стадник Г. Михайло Колачевський: розшуки і знахідки. Український інтернет-журнал «Музика». Київ, 2016. URL: <http://mus.art.co.ua/myhajlo-kolachevskij-rozshuky-znahidky/>
154. Стародуб І. В. Балет «Дзеркало» Вікторії Польової як відображення колізій сучасності. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2021. №5. С.228-231. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17152/9876>
155. Степан О. Розширення і поглиблення науково-теоретичної та практичної бази музично-теоретичних дисциплін. *Гуманітарні студії НАКККіМ – 2017: матеріали Міжнародної науково-теоретичної конференції* (Київ, 23.11.2017 р.). Київ: НАКККіМ, 2017. С.71–74.
156. Степаненко М. Б. Музично-історичні етюди: наукове видання. Київ: Гроно, 2012. 160 с.

157. *Стеценко Кирило Григорович*. Українська педагогіка в персоналіях: Навчальний посібник у 2-х кн./за ред. О. В. Сухомлинської. Київ: Либідь, 2005. Кн.1. С.558–564. URL: https://kraeznavstvo.at.ua/news/stecenko_kirilo_grigorovich/2012-09-26-101
158. *Стильові особливості циклу «Відображення» Б.Лятошинського* Бібліотека online від 22.12.2010. URL: http://bo0k.net/index.php?p=achapter&bid=22129&chapter=1_dsl
159. *Таранченко О. Г.* Микола Лисенко у дзеркалі цивілізаційних викликів епохи. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2023. №6. С. 315-318. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/index>
160. *Таранченко О. Г.* Поезія Тараса Шевченка як фактор становлення творчої індивідуальності Бориса Лятошинського. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2020. №4. С.208–211. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17151/9875>
161. *Тези міжнародних науково-практичних конференцій «Молоді музикознавці України»*. Київ, 1998–2024.
162. *Тетерюк Ю.* Особливості інтерпретації фортепіанних творів Анатолія Кос-Анатольського. Ужгород, 2011. 92 с.
163. *Тилик І.* Світоглядні аспекти хорової творчості Артемія Веделя у проекції на релігійно-філософські ідеї Григорія Сковороди. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. Вип. 85: Духовна культура України: традиції та сучасність : зб. наук. ст. Київ, 2010. С. 190–209. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEie0oJEauoBYKFoKUbg?e=hqyNWU>
164. *Ткачук А.* Колористико-виразові можливості фагота у другій симфонії Левка Ревуцького. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка*. Сер. Мистецтвознавство. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2010. № 1. С. 86–91. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/20663>
165. *Українська музична література /упор. І. Казак*. Рівне, 2007. Ч.1–3.
166. *Українська музика: щоквартальник*. Львів, 2012– 2024.
167. *Українська національна система виховання: конспект лекцій /автор-укладач Ю. Д. Руденко*, 1991. 48 с.
168. *Українське музикознавство: збірники статей*. Київ, 1964–2024.
169. *Холевінська Я. І.* Ключові компетентності як провідні принципи нової мистецької освіти України. *Гуманітарні студії НАКККіМ – 2017: матеріали Міжнародної науково-теоретичної конференції (Київ, 23 листопада 2017 р.)*. Київ: НАКККіМ, 2017. – С. 92–97.
170. *Чекан Ю.* Євген Станкович: три штрихи до портрета. *Часопис НМАУ*. 2013. № 4. С. 153–161. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chasopys_2013_4_39
171. *Чекан Ю.* Із хорової шевченкіани Валентина Сильвестрова (компаративний етюд). *Часопис НМАУ*. 2014. № 1. С. 61–70. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chasopys_2014_1_9

172. Чебан Ю. Сучасна соціокультурна ситуація і проблеми музичної освіти. *Українська музика*. 2013. Число 3. С. 41–53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukrmuzyka_2013_3_7
173. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти: навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. 472 с.
174. Шамаєва К. І. «24 дитячі п'єси для фортепіано» Віктора Косенка в контексті європейської культури. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2021. №5. С.247-249. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17152/9876>
175. Шамаєва К. І. Микола Лисенко – фундатор української національної музичної освіти. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2023. №6. С.360-365. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/index>
176. Шамонін О. Г. Музичні відкриття Ігоря Блажкова. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2021. №5. С.250–253. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17152/9876>
177. Шевченко Л., Цан Джун. Три прелюдії ор.38 Бориса Лятошинського: символістський початок творчості. *Київське музикознавство*. Київ. 2024. Вип. 2. С.62–71.
178. Шестеренко І. В. Синергія творчої спадщини Віталія Кирейка: до 95-річчя від дня народження. *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2021. №5..С.253-256. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17152/9876>
179. Шульгіна В. Українська музична педагогіка: підручник для здобувачів освіти вищих навчальних закладів. Київ: ДАКККіМ, 2008. 263 с.
180. Шуміліна О. Максиму Березовському присвячується *Музика*. №№1–2. 2021. С.12–15.
181. Шуміліна О. Поліфонія Артема Веделя (за матеріалами концертів з рукописного Автографа). *Laudatio*. Ювілейна збірка наукових статей на пошану професора Юрія Ясіновського. Львів, 2014. С. 58–68.
182. Шуміліна О. Сонатна форма в інструментальних творах Максима Березовського. *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*: наук. журн. Київ, 2020. № 1 (46). С. 6–16. URL: <http://chasopysnmau.com.ua/article/view/198489/198718>
- 183.. Шуміліна О. А. Хто такий синьйор Veresciollo? *Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій*. Київ, 2021. №5. С.257-261. <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17152/9876>
184. Юзюк І. Опера «Довбуш» Станіслава людкевича: роздуми після прем'єри. *Українська музика*. Львів, 2014. Ч.4 (14). С.54–58.

185. *Юріна Л. Є.* Особливості формування естетики театру абсурду у творчості Сергія Зажитька (в контексті естетики Семуела Бекета, Ежена Йонеско, Сальвадора Далі) // Україна. Європа. Світ Історія та імена в культурно - мистецьких рефлексіях: збірник статей і матеріалів наукових конференцій. Київ, 2021. №5. С.275-277. <https://journals.urau.ua/ukraine-europe-world/issue/view/17152/9876>
186. *Юрченко М.* Віднайдені чотириголосні хорові концерти Максима Березовського. *Березовський М. С. Віднайдені хорові твори.* Частина А : Концерти чотириголосні. Київ, 2018. С. 6–14. [Антологія Української музики. Серія А: Твори українських композиторів. Вип. 5].
187. *Юрченко М.* Хоровий концерт Максима Березовського «Прийдіте і видіте діла Божії»: виконавський аналіз. *Молодий вчений.* 2018. № 2 (54). С. 569–572. <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEj9lnq4lQX4Hs64f7IQ?e=cJFxFc>
188. *Юрченко М.* Протоієрей Кирило Стеценко. *Духовна музика українських композиторів 20-х років ХХ ст./* ред. М. Юрченко. Київ, 2004; *Наша парафія.* URL: <http://www.parafia.org.ua/person/stetsenko-kyrylo-prot/>
189. *Ядловська З.* Артемій Ведель: музика душі та серця. *Мистецтвознавчі записки:* зб. наук. пр. Вип. 15 /Держ. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. Київ: Міленіум, 2009. С. 18–23.
190. *Якубчак Я.* Микола Лисенко і Станіслав Людкевич. Львів, 2003. 264 с.
191. *Ясіновський Ю.* Композиторська спадщина отця Михайла Вербицького в історичній ретроспекції: минуле, сучасне, майбутнє. *Українська музика.* Ч.3 (17). 2015. С.44–55.
192. *Ясіновський Ю.* Монографія Ольги Шуміліної. *Українська музика.* Ч.3 (13). 2014. С.123–127.
193. *Ятло Л., Ятло Л.* Духовна музика в творчості М. Д. Леонтовича. *Проблеми підготовки сучасного вчителя* № 6 (Ч. 2), 2012. С.273–278.

Публікації досліджень здобувачів освіти

Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д. Є. Задора

194. *Антонов М.* Формування національної свідомості Миколи Лисенка (крізь призму спогадів М. Старицького). *III Всеукраїнська науково-практична конференція «Молодіжне музикознавство – 2024»:* Матеріали. Хмельницький, 2024. С.188– 191 [наук. кер. В. В. Мадяр-Новак].
195. *Антонов М.* Євген Станкович крізь призму власних висловлювань. *XXIII Міжнародна науково–практична конференція «Молоді музикознавці»:* Тези. Київ, 2024. С. 14–16. <https://projekt.glieracademy.org/wp-content/uploads/2024/05/tezi-molmuz-2024-fin.pdf> [наук. кер. В. В. Мадяр-Новак].
196. *Бойчук А.* Дезидерій Задор – видатний західноукраїнський композитор ХХ століття: до століття від дня народження. *Тези XV Міжнародної науково-теоретичної студентської конференції «Молоді музикознавці України».* Київ, 2013 [наук. кер. Мадяр-Новак В.В.].

197. Бучко В. Хорова творчість Володимира Волонтира. *Тези ІХ Всеукраїнської науково-теоретичної студентської конференції «Молоді музикознавці України»*. Київ, 2007 [наук. кер. Мадяр-Новак В.В.].
198. Варга Н. Цимбальний концерт Д.Задора. *Тези XV Міжнародної науково-теоретичної студентської конференції «Молоді музикознавці України»*. Київ, 2013 [наук. кер. Мадяр-Новак В.В.].
199. Вовчок Р. Постать К. Матезонського в музичній культурі Закарпаття. *XXII міжнародна науково-практична конференція «Молоді музикознавці» у рамках IV Міжнародного науково-творчого проєкту «Музична культура сучасності: від наукового осмислення до репрезентації»*. Тези. Київ, 2022. С.21–22 [наук. кер. В. В. Мадяр-Новак].
200. Годьмаш В. Хорова творчість Лесі Дичко: до 85–річчя миткині. *III Всеукраїнська науково-практична конференція «Молодіжне музикознавство – 2024»: Матеріали*. Хмельницький, 2024. С.205–210 [наук. кер. В. В. Мадяр-Новак].
201. Горзов Е. Столітній маєстро: основні віхи життя і творчості Д.Задора. *Тези XV Міжнародної науково-теоретичної студентської конференції «Молоді музикознавці України»*. Київ, 2013 [наук. кер. Мадяр-Новак В.В.].
202. Грінченко А. Хорові обробки закарпатських народних пісень В. Волонтира. *Тези III Всеукраїнської науково-теоретичної студентської конференції «Молоді музикознавці України»*. Київ, 2001. С. 21–22 [наук. кер. Мадяр-Новак В.В.].
203. Дешко Л. Петро Петрович Матій – яскравий закарпатський співак (до 75-ліття від дня народження митця). *Матеріали I Регіональної науково-практичної студентської конференції «Молодіжне музикознавство – 2018»*. Хмельницький, 2018 [наук. кер. Мадяр-Новак В.В.].
204. Крегул, А. В. Сильвестров: до питання еволюції творчості. *III Всеукраїнська науково-практична конференція «Молодіжне музикознавство – 2024»: Матеріали*. Хмельницький, 2024. С.267–272 [наук. кер. В. В. Мадяр-Новак].
205. Крегул Л. Ніна Матвієнко: шлях до утвердження (світлій пам'яті співачки). *III Всеукраїнська науково-практична конференція «Молодіжне музикознавство – 2024»: Матеріали*. Хмельницький, 2024. С.273–277. [наук. кер. В. В. Мадяр-Новак].
206. Криль К. «Секрети» української симфонії соль-мінор початку ХІХ століття. *Київське музикознавство*. Київ, 2005. Вип. 17. С. 87–91 [наук. кер. Мадяр-Новак В.В.].
207. Кукурузова М. Диригент. *Професійна музична культура Закарпаття*. Ужгород, 2005. Вип. 1. С. 148–152 [наук. кер. Мокану Л.М.].
208. Лебедєв В. «Давидові псалми» Василя Гайдюка». *Тези XVII Міжнародної науково-теоретичної студентської конференції «Молоді музикознавці»*. Київ, 2016. С. 62–64 [наук. кер. Мадяр-Новак В.В.].
209. Лучков О. Софія Дністрянська та її система навчання у фортепіанній школі Ужгорода (1930-х рр.). *XXII міжнародна науково-практична конференція «Молоді музикознавці» у рамках IV Міжнародного науково-творчого*

- проекту «Музична культура сучасності: від наукового осмислення до репрезентації». *Тези*. Київ, 2022. С.60–61 [наук. кер. В. В. Мадяр-Новак].
210. *Маляр О. В. М. Гайдук «Український реквієм». Тези XVIII Міжнародної науково-теоретичної студентської конференції «Молоді музикознавці»*. Київ, 2017. С.52–54 [наук. кер. Мадяр-Новак В.В.].
211. *Маляр О. «Stabat Mater» Василя Гайдуга. Матеріали I Регіональної науково-практичної студентської конференції «Молодіжне музикознавство – 2018»*. Хмельницький, 2018. С.72–74 [наук. кер. Мадяр-Новак В.В.].
212. *Маркуш О. Соната для фортепіано Дезидерія Задора. Професійна музична культура Закарпаття*. Ужгород, 2005. Вип. 1. С. 211–216 [наук. кер. Мокану Л.М.].
213. *Мацола Р. В. М. Гайдук. Кантата «Послання». Тези XIX Міжнародної науково-теоретичної студентської конференції «Молоді музикознавці»*. Київ, 2019 [наук. кер. Мадяр-Новак В.В.].
214. *Новикова О. Музична культури закарпатського села сьогодні. Тези V Всеукраїнської науково-теоретичної студентської конференції «Молоді музикознавці України»*. Київ, 2003 [наук. кер. Новикова О.Ю.].
215. *Новикова О. На перетині трьох європейських культур: життєвий і творчий шлях Ф. С. Якименка. Тези VII Всеукраїнської науково-теоретичної студентської конференції «Молоді музикознавці України»*. Київ, 2005. С.97–98 [наук. кер. Мокану Л. М.].
216. *Оленич К. Композитор Віктор Теличко. Професійна музична культура Закарпаття*. Ужгород, 2005. Вип. 1. С. 168–176 [наук. кер. Мокану Л. М.].
217. *Пеліна Г. Жанр обробки народної пісні в творчості закарпатських композиторів 20-30-х років ХХ століття (на матеріалі новознайдених творів). Тези VIII Всеукраїнської науково-теоретичної студентської конференції «Молоді музикознавці України»*. Київ, 2006. С.59–60 [наук. кер. Мадяр-Новак В.В.].
218. *Тимочко В. Останні твори Йосипа Базела для струнного квартету. Тези XVII Міжнародної науково-теоретичної студентської конференції «Молоді музикознавці»*. Київ, 2016. С. 124–126 [наук. кер. Мадяр-Новак В.В.].
219. *Тимчук Т. Забуте ім'я Віри Ромішовської. Тези XVI Міжнародної науково-теоретичної студентської конференції «Молоді музикознавці»*. Київ, 2014. С.176–177 [наук. кер. Мадяр-Новак В.В.].
220. *Ферменюк І. Ужгородський період Анатолія Затіна. Тези V Всеукраїнської науково-теоретичної студентської конференції «Молоді музикознавці України»*. Київ, 2003. С.132–133 [наук. кер. Мадяр-Новак В.В.].
221. *Фізер М. Образ Д.Задора в опублікованих спогадах. Тези XV Міжнародної науково-теоретичної студентської конференції «Молоді музикознавці України»*. Київ, 2013. С.162–164 [наук. кер. Мадяр-Новак В.В.].

Нотні матеріали

223. *Бортнянський Д.* Сокіл. Опера. Клавір. Лібрето Ф. Г. Лаферм'єра /пер., літ. ред. і післямова М. Стріхи; передм. Г. Ганзбурга, упоряд. А. Бондаренко. Київ ; Дрогобич, 2012. URL: <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEjN5Wpf8iExlpn702cQ?e=gZYvH6>
224. *Бортнянський Д.* Три сонати для фортепіано (Сі-бемоль мажор, Фа мажор, До мажор). <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEjZxSL0lqF6A8-3HT2w?e=nKNNq7>
225. *Дилецький М.* Хорові твори: партитура /упор., ред., вступ. ст. та комент. Ніни Герасимової-Персидської. Київ: Музична Україна, 1981. 153 с.
226. *Дичко Леся.* Хорові твори. Вип. 1 /упор., вступна ст. В.Грабовського. Дрогобич: Пóсвіт, 2016. 240 с.
227. *Дичко Леся.* Вокальні твори. Вип. 2/ упор., вступна ст. В.Грабовського. Дрогобич: Пóсвіт, 2020. 232 с.
228. *Коцан О., Сокач М.* Фортепіанні твори Дезидерія Задора з репертуару Міжнародних конкурсів піаністів імені Д.Є.Задора: навчально-методичний посібник. Ужгород: Ліра, 2024. 56 с.
229. *Максим Березовський.* Три симфонії / ред. Кирила Карабиця. Київ: Музична Україна, 2021. 104 с.
230. *Микола Леонтович.* Хорові твори. Київ: Музична Україна, 2019. 462 с.
231. *Українська фортепіанна музика ХХ–ХХІ ст.* /упор. Т.Рощина. Київ, 2018. Ч.1. 144 с.
232. *Українська фортепіанна музика ХХ–ХХІ ст.* /упор. Т.Рощина. Київ, 2018. Ч.2. 176 с.
233. *Українська фортепіанна музика ХХ–ХХІ ст.* /упор. Т.Рощина. Київ, 2018. Ч.3. 160 с.
234. *Хрестоматія української дожовтневої музики* /упор. О. Шреєр-Ткаченко. Ч.1. Київ: Музична Україна, 1974. 270 с.; Ч.2. Київ: Музична Україна, 1976 . 298 с.; Ч.3. Київ: Музична Україна, 1980. 310 с.

Аудіо- та відеоматеріали

235. *Барвінський В.* Прелюд №1 <https://www.youtube.com/watch?v=Guy-hz8OCg8>
236. *Барвінський В.* Прелюд №2 <https://www.youtube.com/watch?v=4bC0ajGAhI4>
237. *Барвінський В.* Прелюд №3 https://www.youtube.com/watch?v=THpV6EeA_vU
238. *Барвінський В.* Прелюд №4 «Хорал» https://www.youtube.com/watch?v=pIr3ww_heCw
239. *Барвінський В.* Прелюд №5 <https://www.youtube.com/watch?v=keorpN3doqw>
240. *Березовський М.* Не отвержи мене. https://www.youtube.com/watch?v=y47bShYkh7k&ab_channel=%D0%92%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%9E%D0%BB%D1%8C%D1%85%D0%BE%D0%B2

241. *Бортнянський Д.* Опера «Сокіл». Фестиваль «Музика в старому Львові». 2014. Наталія Свириденко – керівник проекту, партія клавесина. Оксана Петрикова – сопрано. Анастасія Арбузова – сопрано. Юлія Успенська – мецо-сопрано. Віктор Тетеря – тенор. Станіслав Трифанюк – баритон. Василь Бокоч – бас. Оксана Петрикова – сопрано. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=cyrghVtUCZA&t=1491s>
242. *Бортнянський Д.* Приїдіте, воспоім. <https://www.youtube.com/watch?v=WvZAnt0GEgU>
243. *Бортнянський Д.* Хоровий концерт №32 «Скажи ми, Господи, кончину мою» – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=ehlzgaBGYII>
244. *Ведель А.* Доколе, Господи <https://www.youtube.com/watch?v=fhKzepDFZLc>
245. *Гулак-Артемівський С.* Опера «Запорожець за Дунаєм». URL: <http://www.youtube.com/watch?NR=1&v=30xwPNHOB3Y&feature=endscreen>
246. «Десять нот, що змінили Україну». Фільм про Мирослава Скорика <https://www.youtube.com/watch?v=GCNV3E2qN64>
247. *Дилецький М.* Воскресенський канон https://www.youtube.com/watch?v=iIuA4RdOCak&ab_channel=VitaliyGR
248. *Дискохрестоматія: звукозаписи програмових творів з української музичної літератури для музичних училищ (упорядник В. В. Мадяр-Новак).* – Диски 1–4. – Ужгород, 1998–2024. – *На правах рукопису.*
249. *Дичко Л.* Чотири пори року. <https://www.youtube.com/watch?v=i5q8m5oAPKM>
250. *Документальний фільм про В.Сильвестрова.* URL: https://www.youtube.com/watch?v=k_RgkE0YNa0&ab_channel=AlessandroSashendorf
251. *Задор Д.* Конерт для фортепіано з оркестром <https://www.youtube.com/watch?v=tdq9y33V520>
252. *Кияновська Л.* Максим Березовський – міф та реальність: лекція https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=JBr5P4Pp-nM&ab_channel=%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%B3%D0%94%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%87
253. *Колачевський М.* Українська симфонія I–IV ч. <https://www.youtube.com/playlist?list=PLOpMLyvBGQ8zCiuTFcORWmkAlbVVlupwl>
254. *Корчак В.* Українська музична література: музичний матеріал для слухання та аналізу https://www.youtube.com/playlist?list=PLn78tbdlNU2mmU5-HrtUmyh_e5053ouaF
255. *Мартон І.* Меса. <https://www.youtube.com/watch?v=GfhcF650f0g>
256. *Михайло Вербицький.* Симфонії. CD mp3. Чернівці, 2018.
257. *Микола Леонтович та його «Щедрик»* https://www.youtube.com/watch?v=1B_L5ctjy00
258. Лекція Кияновської про Вербицького

259. https://www.youtube.com/watch?v=8k51N7LcmRo&ab_channel=%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%B3%D0%94%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%87
260. *Леонтович М. Літні тони*
https://www.youtube.com/watch?v=2H90_XJ6aUI
261. *Леонтович М. Отче наш*
<https://www.youtube.com/watch?v=C5xvvh2MZOY>
262. *Леонтович М. Хорові обробки*
<https://www.youtube.com/watch?v=rBr8noPZgwc>
263. *Лисенко М. Верховино, ти світку наш*
<https://www.youtube.com/watch?v=QhuJs8aLlh0>
264. *Лисенко М. Наталка Полтавка (фільм, 1978).*
https://www.youtube.com/watch?v=J0i0XnrZln0&ab_channel=%D0%9C%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%AE%D1%80%D1%8C%D0%B5%D0%B2%D0%BD%D0%B0URL
265. *Лисенко М. Ой одна я , одна*
<https://www.youtube.com/watch?v=45e39RQ3E6k>
266. *Лисенко М.В. Радуйся, ниво неполітая»*
<https://www.youtube.com/watch?v=AxHbyrs8llc>
267. *Лисенко М. Рапсодія №2 "Думка-Шумка" для фортепіано*
<https://www.youtube.com/watch?v=z-SFKwpJMtA>
268. *Лисенко М. Садоk вишневий коло хати*
<https://www.youtube.com/watch?v=WYrORT4zcSo>
269. *Лисенко М. Тарас Бульба. URL* <http://int.search-results.com/web?qsrc=2417&o=APN10645&l=dis&get=ds&q=>
270. *Людкевич С. Кавказ* <https://www.youtube.com/watch?v=dbGskqNlv0c>
271. *Лятошинський Відображення*
<https://www.youtube.com/watch?v=o0PwzdAvzGw>
272. *Лятошинський Б. Гражина* <https://www.youtube.com/watch?v=xDM-N1Ux0Pg>
273. *Лятошинський Б. Симфонія №3*
https://www.youtube.com/watch?v=c3abz_xh_1hU&ab_channel=myronyus
274. *Лятошинський Б. Тече вода в синє море*
<https://www.youtube.com/watch?v=1Mlu6cDCytw>
275. *Назар-Шевчук Л. Лекція-концерт «Василь Барвінський та український модернізм». URL:*
<https://www.youtube.com/watch?v=LxkEqRaIYCU&app=desktop>
276. *Ніщинський П. Вечірниця, хор парубків Закувала та сива зозуля.*
<https://www.youtube.com/watch?v=GwcrkQDgukE>
277. *Ревуцький Л. Пісня* <https://www.youtube.com/watch?v=Rwai26O-vmA>
278. *Ревуцький Л. Симфонія №2. URL:* <http://baseofmp3.com>
I частина
https://www.youtube.com/watch?v=Ki_z5VaM7tM&ab_channel=MikeTyson
II-III частини: <https://www.youtube.com/watch?v=79kam8vxgjk>
279. *Ревуцький Л. Хустина* <https://www.youtube.com/watch?v=UNE0oqFHiuM>

280. *Сильвестров В.* Симфонія №5
<https://www.youtube.com/watch?v=bakdjECOo9A>
281. *Сильвестров В.* Кітч-музика.
https://www.youtube.com/watch?v=kexceO2hASw&ab_channel=%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%8C%D0%A8%D0%B5%D0%B2%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE
282. *Скорик. М.* Карпатський концерт
<https://www.youtube.com/watch?v=PFLsvC4pXGI>
283. *Станкович Є.* Камерна симфонія №3
<https://www.youtube.com/watch?v=UF2mkue4AfQ>
284. *Степовий Я.* Творчість
https://www.youtube.com/playlist?list=PLdPOA3TwJRcExzfYanlAzDeJkW_RVh9h3
285. *Стеценко К.* Кантата «Шевченкові»
<https://www.youtube.com/watch?v=UDdZtsPvoUU>
286. *Стеценко К.* Цар Горох <https://www.youtube.com/watch?v=D3L4WrQeZrI>
287. *Стеценко К.* Милість спокою
<https://www.youtube.com/watch?v=r3XICjYau1Y>
288. *Фаріон І.* Максим Березовський: український Моцарт. *Велич особистості.* URL: <https://www.youtube.com/watch?v=y-BD8Ln08qY>